

Działania Godne Uwagi

Copyright by: Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, 2015 r.

Publikacja powstała w ramach projektu pn. **Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej** realizowanego w partnerstwie Fundacji Pomocy Wzajemnej BARKA oraz Centrum PISOP.

Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka jest organizacją pozarządową, której celem jest rozwój społeczny grup marginalizowanych, zapewnienie im szansy odbudowy życia przez stworzenie programu pomocy wzajemnej, edukacji, rozwoju przedsiębiorczości w społeczeństwie obywatelskim. Głównym zadaniem Fundacji jest stworzenie programu rozwoju systemu w Polsce, a także w krajach tzw. transformacji oraz w krajach rozwijających się.

www.barka.org.pl barka@barka.org.pl www.facebook.com/fundacijabarka

Centrum PISOP powstało 15 września 2000 roku w Lesznie w odpowiedzi na potrzebę wspierania działalności organizacji pozarządowych. Obecnie w ramach realizowanych projektów podmioty ekonomii społecznej z Wielkopolski mogą bezpłatnie korzystać z **porad, informacji, szkoleń** dotyczących między innymi aspektów prawnych, księgowych, promocyjnych, zarządzania, pozyskiwania środków na działania, realizowania i rozliczania projektów. Stowarzyszenie wspiera również liderów lokalnych w działaniu ze społecznością, pomaga przy tworzeniu nowych podmiotów ekonomii społecznej oraz inicjowaniu partnerstw lokalnych.

www.pisop.org.pl pisop@pisop.org.pl www.facebook.com/centrumpisop

Redakcja: Justyna Schaefer-Kurkowiak

Współpraca redakcyjna: Ewa Gałka, Marta Małgorzata Kwapisz, Weronika Bota

Korekta językowa: Maria Gałka

Oprawa graficzna: Agencja Fotograficzna ePic Maciej Nowaczyk, Marcin Jaroszewski

Publikacja dystrybuowana jest bezpłatnie.

Niniejsza publikacja została opublikowana dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej. Za treść tego dokumentu odpowiada Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

ISBN 978-83-926790-7-3

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis Treści

Wstęp	4-5
Ekonomia Społeczna w Wielkopolsce	6-11
Stawiając na zdrowe społeczeństwo	14-15
Laureaci w kategorii „Zdrowie i społeczeństwo”	16-19
Pozostałe inicjatywy zgłoszone do konkursu w kategorii „Zdrowie i społeczeństwo”	19-31
Kulturalnie i na sportowo	34-35
Laureaci w kategorii „Kultura i sport”	36-47
Pozostałe inicjatywy zgłoszone do konkursu w kategorii „Kultura i sport”	47-56
Podmioty ekonomii społecznej przestrzenią dla edukacji i rozwoju	60-62
Laureaci w kategorii „Edukacja i rozwój”	63-70
Pozostałe inicjatywy zgłoszone do konkursu w kategorii „Edukacja i rozwój”	70-78
Zielony sektor	84-85
Laureaci w kategorii „Ekologia i ochrona środowiska”	86-87
Pozostałe inicjatywy zgłoszone do konkursu w kategorii „Ekologia i ochrona środowiska”	88-89

O publikacji słów kilka

Mam przyjemność oddać w Państwa ręce publikację opisującą inicjatywy zgłoszone do Konkursu „Działania Godne Uwagi”. Liczę, że stanie się ona nie tylko wizytówką aktywności społecznej wielkopolskich organizacji, ale także zbiorem inspiracji do podejmowania kolejnych ważnych działań nie tylko w naszym, ale także w innych województwach. Na początek zachęcam do zapoznania się z ideą i przebiegiem samego Konkursu.

Na początku ważny był pomysł

Od czasu do czasu przyznaje się nagrody przedsiębiorcom, urzędnikom czy dziennikarzom. Zdecydowanie rzadziej natomiast docenia się społeczników. Chcąc to zmienić, opracowaliśmy koncepcję Konkursu na najciekawsze inicjatywy społeczne pn. „Działania Godne Uwagi”. Ma on odbywać się cyklicznie w celu upowszechniania działań realizowanych przez wielkopolskie organizacje.

Pierwsza edycja Konkursu odbyła się w 2012 r. Wówczas jego odbiorcami byli tylko przedstawiciele wielkopolskich organizacji pozarządowych. Po trzech latach postanowiliśmy rozszerzyć formułę Konkursu i zaprosić do niego wszystkie podmioty ekonomii społecznej (tj.: organizacje pozarządowe, spółdzielnie, spółdzielnie społeczne, warsztaty terapii zajęciowej, centra i kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych) działające na rzecz rozwoju społeczności lokalnych w Wielkopolsce.

Do startu, gotowi, start!

W 2015 r. Konkurs objął swym zasięgiem 5 subregionów Wielkopolski: kaliski, koniński, leszczyński, pilski oraz po-

znański. Podmioty działające na tym obszarze mogły zgłaszać do Konkursu swoje inicjatywy mieszczące się w jednej z 4 kategorii: Edukacja i Rozwój, Ekologia i Ochrona Środowiska, Kultura i Sport, Zdrowie i Społeczeństwo.

Nadesłane działania były następnie oceniane przez Kapitułę Konkursu, w której skład weszli: Barbara Bocheńska – Biuro Obsługi Inwestora i Partnera Społecznego Urzędu Miejskiego w Kaliszu, Katarzyna Dobroń – dziennikarka Polska Głos Wielkopolski, Grażyna Korzeniowska – dziennikarka Radia Merkury, Aleksandra Kowalska – dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, Izabela Leśniak – kierownik Oddziału Koordynacji Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Ewa Superczyńska – dyrektor Ośrodka Doskonalenia w Poznaniu, Łukasz Borowiak – Prezydent Miasta Leszna, Piotr Głowski – Prezydent Miasta Piły, Bartosz Jędrzejczak – kierownik biura pełnomocnika do spraw osób niepełnosprawnych i organizacji pozarządowych przy Urzędzie Miasta w Koninie, Daniel Pajączkowski z TVP Poznań oraz członkowie zespołu Centrum PISOP wyznaczone przez Zarząd.

Przedstawiciele Kapituły oceniali: innowacyjność, skalę działania, stopień zaangażowania mieszkańców, korzyści

społeczne oraz wpływ przedsięwzięć na rozwój ekonomii społecznej. Na tej podstawie wyłonionych zostało 20 laureatów, po 4 z każdego subregionu. Swoje nagrody przyznali również internauci głosujący za pośrednictwem profilu Centrum PISOP na portalu społecznościowym facebook.com. Tutaj zwyciężyły inicjatywy, które zgromadziły największą liczbę głosów.

Niech usłyszy cała Wielkopolska

Z całej Wielkopolski w odpowiedzi na Konkurs napłynęło aż 112 zgłoszeń. Spośród 5 subregionów województwa najwięcej – 37 inicjatyw pochodziło z subregionu leszczyńskiego. Spora ilość działań zgłoszonych do Konkursu wyszła poza standardowe ramy myślenia. Zasięg działań wzbudził podziw nie tylko Kapituły, ale także Internautów. Ilość udostępnień i pojedynczych kliknięć na profilu Centrum PISOP na Facebooku przerosła wszelkie oczekiwania. Co ważne, walka o zwycięstwo trwała do ostatnich sekund głosowania. Ostateczne wyniki rozgrywki zostały ogłoszone podczas Konferencji pn. „Przyszłość i inspiracje dla III sektora w Wielkopolsce”, która odbyła się w Poznaniu.

W Konkursie organizacje miały o co walczyć! Oprócz tytułu „Działania Godnego Uwagi” zwycięzcy otrzymali specjalnie zaprojektowane statuetki oraz dyplomy. Otrzymali także możliwość promocji swoich działań w mediach, m.in. w Panoramie Leszczyńskiej, Radiu Merkur, Głosie Wielkopolskim, portalach naszemiasto.pl, poznan.wyborcza.pl i innych. Co więcej, aby jeszcze skuteczniej upowszechnić działania zgłoszone do Konkursu, przygotowaliśmy niniejszą publikację. Ze względu na wysoki poziom nadesłanych zgłoszeń, zdecydowaliśmy

opisać w niej wszystkie, a nie jak początkowo zakładaliśmy tylko zwycięskie, inicjatywy zgłoszone do Konkursu. Publikacja składa się z czterech podstawowych części. Każda z nich zawiera opisy działań zgłoszonych do Konkursu w danym obszarze, takie jak: Edukacja i Rozwój, Ekologia i Ochrona Środowiska, Kultura i Sport, Zdrowie i Społeczeństwo. W pierwszej kolejności mają Państwo okazję zapoznać się z inicjatywami Laureatów opisany mi nieco szerzej, następnie prezentowane są pozostałe przedsięwzięcia zgłoszone do Konkursu. Poszczególne części poprzedzone są artykułami ekspertów przybliżającymi specyfikę działania w danym obszarze. Całość uzupełniliśmy tekstami mającymi na celu charakterystykę wybranych podmiotów ekonomii społecznej tj. organizacji pozarządowych (artykuł Ewy Gałka) oraz spółdzielni socjalnych, centrów i klubów integracji społecznej oraz zakładów aktywności zawodowej (artykuł Barbary Sadowskiej). Mam nadzieję, że taki układ publikacji pozwoli Państwu zapoznać się z całym przekrojem działań społecznych realizowanych w Wielkopolsce.

Fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie socjalne i inne podmioty ekonomii społecznej robią wiele dobrego: aktywizują mieszkańców, pomagają tym najbardziej potrzebującym, podejmują się dyskusji wielu trudnych tematów. Warto, aby inni się o tym dowiedzieli, a sami społecznicy zostali odpowiednio uhonorowani i zmotywowani do dalszych działań. Stąd z pewnością nie była to ostatnia edycja naszego Konkursu!

Laureatom jeszcze raz serdecznie gratuluję, a wszystkim czytelnikom życzę dobrej lektury!

Justyna Schaefer - Kurkowiak – ekspertka ds. ekonomii społecznej w Centrum PISOP

Podmioty ekonomii społecznej - organizacje pozarządowe

Nadal jeszcze nie wszyscy działacze fundacji i stowarzyszeń mają przekonanie, że działają w organizacjach pozarządowych. Tymczasem od kilku lat coraz częściej nazywane są podmiotami ekonomii społecznej (PES). O co chodzi z ekonomią społeczną i dlaczego organizacje pozarządowe są do nich zaliczane?

Organizacje pozarządowe – najliczniejsze PES

Ekonomia społeczna, mówiąc w skrócie, oznacza tworzenie zysków społecznych. Te zyski to miejsce do aktywności społecznej i zawodowej wszelkich grup, w szczególności znajdujących się w trudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej, przestrzeń do współpracy lokalnych instytucji i liderów, budowanie trwałych podstaw funkcjonowania społeczności lokalnych. To wszystko odbywa się w oparciu o wartości jak chociażby współpraca, zaufanie, praca. Chociaż w ostatnich latach sporo uwagi poświęca się spółdzielniom socjalnym, zakładom aktywności zawodowej czy centrom integracji społecznej, trzeba obiektywnie przyznać, że organizacje pozarządowe są najliczniejszymi podmiotami ekonomii społecznej. W stosunku bowiem do fundacji i stowarzyszeń pozostałe PES stanowią zaledwie ok. 10%. Warto też dodać na podstawie danych GUS, że o sile organizacji pozarządowych świadczy chociażby fakt, że aktywne organizacje zrzeszały w 2012 r. aż 10 milionów Polaków!

Organizacje pozarządowe a kapitał społeczny

Jedną z ważnych potrzeb obecnych czasów jest budowanie kapitału społecznego, przy czym kapitał społeczny rozumiem jako budowanie takiej współpracy pomiędzy osobami, instytucjami, organizacjami i firmami, która pozwoli na osiąganie trwałych efektów, korzystnych dla wszystkich stron. Trzeba przyznać, że od lat stowarzyszenia i fundacje na naszych ulicach, w naszych miejscowościach, gminach pomagają się poznawać, budować porozumienia, tworzą partnerstwa lokalne. I chociaż rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym jako główny obszar aktywności wykazuje 3,6%, to przecież także fundacje i stowarzyszenia o innych profilach działalności jak sport, hobby i rekreacja (36,6%) czy kultura i sztuka (11%) budują kapitał społeczny. Kapitał społeczny jest fundamentem, podstawą ekonomii społecznej, zapewnianą w dużej mierze przez organizacje pozarządowe.

Organizacje pozarządowe a rozwiązywanie problemów społecznych

Równie ważną rolę, jak przy budowaniu kapitału społecznego, odgrywają stowarzyszenia i fundacje w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Tu chyba każdy się zgodzi ze mną, że obok ustawowo powołanych instytucji publicznych jak ośrodki pomocy społecznej czy centra pomocy rodzinie, niekwestionowanym liderem są organizacje pozarządowe. W zasadzie trudno znaleźć obszar funkcjonowania państwa czy społeczności lokalnej, gdzie w rozwiązywanie trudności nie angażuje się NGO. Dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej podają, że w obszarze pomocy społecznej i socjalnej działa aż 24% organizacji pozarządowych, wiele kluczowych inicjatyw podejmowanych jest także w zakresie edukacji i wychowania (7,6%), ochrony środowiska (4,2%) czy chociażby ochrony zdrowia (4,1%). W stosunku do podmiotów publicznych NGO są szybsze w działaniu, sprawniejsze w działaniach niestandardowych, mogą wreszcie korzystać ze środków „niepublicznych”. Dodatkowo coraz częściej włączają przedsiębiorców i ich pracowników do wspólnych działań. Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych stanowi podstawę do budowania i rozwoju ekonomii społecznej.

Organizacje pozarządowe a działalność odpłatna i gospodarcza

Współpraca z biznesem przydaje się stowarzyszeniom i fundacjom także w jednym z kluczowych obszarów rozwoju ekonomii społecznej – tzw. ekonomizacji. Dotyczy ona prowadzenia działalności odpłatnej, czyli pozwala-

jącej na samofinansowanie się danego przedsięwzięcia bądź projektu mieszczącego się w sferze pożytku publicznego bez możliwości zysku choćby jednej złotówki na jego realizacji. Może to być również – prowadzenie działalności gospodarczej (3% aktywnych NGO w Wielkopolsce), zarejestrowanej w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, pozwalającej uzyskać dochód. Dochód organizacja może przeznaczać na wszelkie potrzeby wynikające ze swojej działalności, przy zachowaniu zgodności ze statutem. Prowadzenie stałej działalności czy to odpłatnej, czy gospodarczej daje szansę tworzenia miejsc pracy dla dotychczasowych członków stowarzyszenia bądź wolontariuszy.

Organizacje pozarządowe a rynek pracy

Według danych GUS na koniec 2012 r. organizacje trzeciego sektora zatrudniały na podstawie stosunku pracy 147 tys. osób. Wkład stowarzyszeń i fundacji w postawy ekonomii społecznej – czyli wspierania grup w trudniejszej sytuacji – jest niekwestionowany także pod tym kątem, że aż 72% zatrudnionych stanowią kobiety. Warto dodać, że znacznie więcej niż etatowych pracowników w organizacjach pozarządowych jest zleceniobiorców i realizatorów różnego rodzaju dzieł. Sektor pozarządowy może i powinien rozwijać swoją rolę jako miejsce pracy. Choć wolontariat jest niezwykle wartościową wartością zarówno dla wolontariusza czy wolontariuszki, jak i korzystającej organizacji, to wiele osób, czujących misję społeczną nie ma innego źródła dochodu. Stowarzyszenia i fundacje winny więc w najbliższym czasie dawać swoim działaczom szansę pracy zarobkowej. To kolejny istotny przejaw ekonomii społecznej.

Podsumowanie

Ekonomia społeczna ma wiele twarzy w funkcjonowaniu stowarzyszeń i fundacji. Kluczowe, ale nie wszystkie, pokrótce przedstawiłam w artykule. Ważne jest także to, że na rozwój sektora ekonomii społecznej Państwo za-

planowało szereg form wsparcia w postaci konsultacji, warsztatów i wsparcia finansowego. Korzystanie z pomocy nie jest obligatoryjne, pociąga bowiem za sobą wymóg rozwoju swojej działalności, profesjonalizacji.

Ewa Gałka – prezeska zarządu Centrum PISOP

Podmioty ekonomii społecznej - spółdzielnie socjalne, CIS, KIS, ZAZ

Wielkopolska określana jest w różnych środowiskach jako „laboratorium solidarności”. Jest to region, gdzie dynamicznie rozwijają się instytucje reintegracji społecznej i przedsiębiorstwa społeczne, takie jak: centra integracji społecznej, spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej itp.

Centra Integracji Społecznej a reforma systemu pomocy społecznej

Centrum integracji społecznej jest niezwykle ważną instytucją polityki społecznej, która wpisuje się w przestrzeń lokalnego rynku, a jej powołanie jest bardzo korzystne dla dotychczasowych klientów pomocy społecznej. Wydatki na pomoc społeczną mają charakter pomocy doraźnej i nie skutkują zmianą postaw osób znajdujących się w systemie pomocy społecznej. W wyniku powołania CIS, takie zmiany się dokonują. Następuje autentyczna inwestycja w rozwój środowisk dotychczas zaniedbanych, co wpływa na podniesienie ich potencjału i kompetencji. Wydatki na pomoc doraźną, poniesioną przez OPS, zmniejszają się dzięki powołaniu CIS, gdyż osoba skierowana do CIS otrzymuje środki na aktywizację zawodową z funduszu pracy (świadczenie integracyjne), co odciąża środki gminne przekazywane dotychczas w postaci zasiłków. Po trzecie CIS może być wykonawcą wielu prac w gminie, których cena jest niższa niż ceny proponowane przez firmy, gdyż działalność CIS-u jest działalnością odpłatną pożytku publicznego

(prace wykonuje się po kosztach).

Centra integracji społecznej (CIS) tworzone są w Polsce od 2003 roku w oparciu o Ustawę o zatrudnieniu socjalnym. W Wielkopolsce obecnie funkcjonują 24 CIS-y, w których rocznie uczestniczy w procesach reintegracji społeczno-zawodowej ok. 800 osób. Osoby uczestniczące w CIS otrzymują świadczenie integracyjne w wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych, a okres pobytu w CIS wliczany jest do okresu zatrudnienia. Pobyt w CIS przyczynia się do odbudowywania nawyków pracy. Średnio po CIS zatrudnienie znajduje ok. 45 % uczestników, którzy wychodzą z systemu pomocy społecznej. CIS może zostać powołany przez JST w formie zakładu budżetowego lub jednostki budżetowej bądź przez organizację obywatelską jako wydzielona organizacyjnie i finansowo jednostka. W Wielkopolsce tylko CIS w Pniewach powołany został jako samorządowy zakład budżetowy, natomiast pozostałe CIS-y powołano przez NGO oraz 1 CIS w Krobi powołany został przez spółdzielnię socjalną Ecos.

Spółdzielnie socjalne a polityka rynku pracy

Ważną formą przedsiębiorstw społecznych są spółdzielnie socjalne, których w Wielkopolsce powstało 159. Zdecydowana większość z nich to spółdzielnie tworzone przez osoby fizyczne. Ustawa o spółdzielniach socjalnych określa, że minimum 5 osób może założyć spółdzielnię socjalną, przy czym przynajmniej 50% z nich musi posiadać status osoby bezrobotnej, niepełnosprawnej lub być absolwentem centrum integracji społecznej. Osoby zakładające spółdzielnię socjalną są jej członkami i jednocześnie pracownikami. W ostatnich latach zaczęły też powstawać spółdzielnie socjalne tworzone przez osoby prawne tj. przez minimum 2 jednostki samorządu terytorialnego lub 2 organizacje obywatelskie czy formy mieszane (JST i organizacja). Taka spółdzielnia socjalna ma obowiązek zatrudnić w ciągu 6-ciu miesięcy minimum 5 osób bezrobotnych, niepełnosprawnych lub będących absolwentami centrum integracji społecznej. Osoby te mają status pracownika, ale po przepracowaniu 12-tu miesięcy oraz po uzyskaniu pozytywnych rekomendacji zarządu spółdzielni socjalnej mogą zostać przyjęte na członka spółdzielni socjalnej. Jednak takie sytuacje w Wielkopolsce nie miały miejsca. Spółdzielnie socjalne osób prawnych wydają się być bardziej stabilnymi formami zatrudnienia. Zarząd takiej spółdzielni, składający się z przedstawicieli JST czy organizacji, zatrudnia prezesa spółdzielni socjalnej, a następnie minimum 5-ciu pracowników. Z reguły ma on odpowiednie przygotowanie, żeby koordynować i nadzorować działalność spółdzielni socjalnej. Dodatkowo spółdzielnie socjalne tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego mają bezprzetargowy dostęp do

zleceń pod warunkiem, że większość usług wykonywanych dla gmin czy powiatów dotyczy usług komunalnych. To zapewnia większą stabilizację finansową dla spółdzielni socjalnej.

Jednak analizy prowadzone przez Centrum Ekonomii Społecznej w latach 2010 – 2014 potwierdzają, że ok. 30% ze spółdzielni socjalnych w Wielkopolsce (są to też tendencje ogólnopolskie) zawiesiło działalność lub zostało zlikwidowanych. Według CES najczęstsze trudności, z jakimi borykają się spółdzielnie socjalne (szczególnie osób fizycznych) wiążą się ze słabym przygotowaniem osób zakładających spółdzielnie socjalne, czasem ze słabą jakością wykonywanych usług i co z tego wynika – z trudnościami w pozyskaniu zleceń. Część z członków spółdzielni funkcjonuje jako wolontariusze, czekając na swoją kolejkę do zatrudnienia. Wynagrodzenia w spółdzielniach socjalnych kształtują się ciągle na niskim poziomie.

Mimo tych trudności Ustawa o spółdzielniach socjalnych jest ważnym osiągnięciem w polskiej polityce na rynku pracy, gdyż przyczynia się do aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych czy borykających się z różnymi problemami społecznymi. Osoby te, dzięki Ustawie o spółdzielniach socjalnych, zostają włączone w proces produkcji dóbr i usług na rzecz wspólnoty lokalnej poprzez osobiste wykonanie pracy. To uczyniło z niedawnych osób bezrobotnych – pracowników i współwłaścicieli spółdzielni socjalnych, a jednocześnie konsumentów, których status społeczno-ekonomiczny stopniowo ulega pozytywnej zmianie.

Zakłady Aktywizacji Zawodowej a rehabilitacja osób niepełnosprawnych

Bardzo interesującą formą przedsiębiorstwa społecznego są Zakłady Aktywności Zawodowej. Tworzą one miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych przy wsparciu Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. W 9 ZAZ-ach w Wielkopolsce zatrudnienie znalazło ponad 350 osób zaliczanych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Powszechnie uważa się, że liczba ZAZ-ów w Wielkopolsce jest zdecydowanie niewystarczająca, gdyż dają one szansę na rehabilitację zawodową tylko 5 % osób niepełnosprawnych. Zatrudniają one średnio ok. 30 pracowników, przy czym najmniejszy zakład zatrudnia 9 osób, a największy powyżej 60 osób.

ZAZ-y są łącznikiem pomiędzy procesem rehabilitacji społecznej, a procesem rehabilitacji zawodowej – jako miejsce, w którym pierwsze kroki w procesie aktywizacji zawodowej mogą stawiać uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej czyli placówek stwarzających osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy

możliwości aktywizacji. Status Zakładu Aktywizacji Zawodowej może otrzymać gmina, powiat, fundacja lub inna organizacja społeczna, której celem statutowym jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Podsumowanie

Przedsiębiorstwa społeczne pełnią ważne funkcje w reintegracji społeczno-zawodowej i aktywizacji osób znajdujących się poza głównym nurtem życia społeczno-gospodarczego. Ich powstawanie powinno być odzwierciedleniem w strategiach rozwiązywania problemów społecznych, tak żeby przekształcać pasywną politykę społeczną w formy aktywizujące, podnoszące potencjał i możliwości usamodzielniania osób i środowisk wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Barbara Sadowska - wiceprzewodnicząca zarządu Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka

Zdrowie i Społeczeństwo

*W ramach Konkursu ze 112 zgłoszonych działań
36 inicjatyw wpisało się w kategorię Zdrowie i społeczeństwo,
z czego 4 znalazły się w gronie laureatów.*

Stawiając na zdrowe społeczeństwo

Podmioty ekonomii społecznej nierzadko uzupełniają działania podejmowane przez inne sektory. Starają się wypełnić lukę, znaleźć nowe rozwiązania na stare problemy. Można to zauważyć między innymi w obszarze pomocy społecznej i zdrowia, gdzie rola podmiotów ekonomii społecznej jest często nieoceniona.

Podmioty ekonomii społecznej naturalnie wpisują się w obszar pomocy społecznej i zdrowia. Ich zadaniem jest przede wszystkim aktywizowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez przede wszystkim reintegrację społeczną i zawodową. Każdy z podmiotów zaliczanych do tego sektora pełni szczególną rolę w tym zakresie. Warsztaty terapii zawodowej i zakłady aktywności zawodowej wspierają niepełnosprawnych, centra i kluby integracji społecznej pomagają osobom wykluczonym „powrócić” do życia społecznego i zawodowego, zaś spółdzielnie socjalne mają rozwijać przedsiębiorczość i dawać szansę trwałego powrotu na rynek pracy. Do tego dochodzi jeszcze działalność organizacji pozarządowych, największej, ale też najbardziej zróżnicowanej grupy wśród podmiotów ekonomii społecznej. Według badań Klon/Jawor 54% fundacji i stowarzyszeń, działających w obszarze pomocy społecznej, kieruje swoje inicjatywy do dzieci i młodzieży. Organizacje przede wszystkim wspierają najmłodszych, organizując dla nich zajęcia dodatkowe, podejmując przedsięwzięcia mające na celu wyrównywanie szans oraz rozwijając talenty dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Nierzadko odbiorcami działań organizacji

są całe rodziny, przede wszystkim te dotknięte uzależnieniami, niewydolne wychowawczo lub znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Ważną rolę odgrywają tu także organizacje, które zbierają dary żywnościowe oraz rzeczowe i przekazują je na rzecz osób najbardziej potrzebujących. Organizacje takie najbardziej widoczne są przed świętami – Bożego Narodzenia czy Wielkanocy – kiedy zwykle prowadzą swoje zbiórki w miejscach publicznych.

Sporą grupę odbiorców działań stowarzyszeń i fundacji stanowią również osoby niepełnosprawne. Organizacje m.in. poprzez prowadzenie wspomnianych już wcześniej warsztatów terapii zajęciowej aktywizują osoby z niepełnosprawnościami oraz wspierają ich rehabilitację. Nierzadko podejmują się działań mających na celu integrację tych osób ze społecznością lokalną.

Proces starzenia się społeczeństwa sprawia, że coraz częściej wśród odbiorców przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje są seniorzy. Osoby starsze są wspierane przez prawie 1/3 organizacji z tego obszaru pomocy społecznej m.in. poprzez organizację zajęć i warsztatów rozwijających ich zainteresowania czy popularyzowanie idei wolontariatu dla seniorów.

Jeśli zaś chodzi o organizacje pozarządowe działające w obszarze zdrowia, realizują one swoją misję głównie poprzez promocję zdrowia, edukację czy coraz bardziej popularne promowanie zdrowego stylu życia. Bardzo duży procent organizacji kieruje swoje wsparcie na walkę z konkretnymi chorobami – np. rakiem czy cukrzycą – oraz na pomoc chorym i ich najbliższym w codziennych zmaganiach z chorobą. Nie można tu także zapominać o inicjatywach mających na celu popularyzowanie idei krwiodawstwa jako jednego z ważnych tematów podejmowanych przez stowarzyszenia i fundacje. Przytoczone tu przykłady działań realizuje aż 76% organizacji pozarządowych z obszaru zdrowia i 11% wszystkich działających NGO. Inne formy, takie jak rehabilitacja i terapia, prowadzenie sanatoriów, ośrodków rehabilitacyjnych i zakładów opiekuńczo-leczniczo-pielęgniacyjnych są dużo rzadziej praktykowane.

Warto zauważyć, że organizacje pozarządowe, działające w sferze zdrowia i pomocy społecznej, są najbardziej sfeminizowane. Mają także jedne z największych budżetów wśród wszystkich organizacji. Swoje działania finansują z wielu źródeł – środków unijnych i krajowych, od sponsorów czy 1%. To właśnie te organizacje najczęściej korzystają ze wsparcia wolontariuszy i odwrotnie, wolontariusze poszukują najczęściej możliwości pomocy właśnie w takich organizacjach.

Od kilku lat widoczna jest zmniejszająca się liczba organizacji działających w obszarze społeczeństwa i ochrony zdrowia. Mimo to ich rola we wsparciu osób potrzebujących, podobnie jak innych podmiotów ekonomii społecznej z tego obszaru, jest nie do przecenienia. W publikacji znajdują się praktyczne przykłady wyżej

wymienionych działań, które mogą posłużyć za doskonałą inspirację do podejmowania tego typu inicjatyw.

Joanna Piechocka
– sekretarz zarządu Centrum PISOP

Laureaci w kategorii „Zdrowie i Społeczeństwo”

Inicjatywa: „Akademia Życia / Start up for Young disabled people ”

Realizator: Fundacja Doktora Piotra Janaszka Podaj Dalej

Celem projektu było usamodzielnianie w codziennych czynnościach życiowych osób z niepełnosprawnością ruchową poruszających się na wózkach oraz ich aktywizacja społeczno-zawodowa. Skąd taki pomysł? Na to pytanie odpowiada Zuzanna Janaszek-Maciaszek – Prezes Fundacji: *W Fundacji zawsze główną inspiracją są ludzie i ich marzenia. Staramy się uważnie słuchać, jakie są potrzeby, czego ludziom brakuje, jak uwolnić ich potencjał i energię. To właśnie wydarzyło się z Akademią Życia. Prowadzimy od lat różne formy działań, które mają na celu wsparcie osób z niepełnosprawnością na polu społecznym i zawodowym. Brakującym ogniwem była możliwość sprawdzenia się poza domem i najbliższym otoczeniem. Tak zrodził się pomysł mieszkań treningowych i życiowego usamodzielniania osób poruszających się na wózkach. Pierwsza grupa 7 osób przez pół roku uczyła się samodzielności w mieszkaniach treningowych, zdobywała umiejętności zawodowe, by następnie podjąć półroczne staże i przygotować się do wejścia na rynek pracy. Aktywizacja zawodowa została przeprowadzona etapowo. Najpierw zbadano predyspozycje i umiejętności, następnie przygotowano indywidualny plan szkoleń oraz wyznaczono ścieżkę kariery. Do tej pory 15 osób zakończyło już udział w projekcie lub rozpoczęło staże, kolejna grupa 8 osób wprowadziła się właśnie do mieszkań treningowych. Wiedzą, że czeka ich*

*ciężka praca i wydają się na to gotowi. Pierwsi absolwenci rozpoczynają już pracę zawodową, a to oznacza również niezależność ekonomiczną – podsumowuje Zuzanna Janaszek-Maciaszek. Realizacja tego przedsięwzięcia możliwa była dzięki partnerstwu z miastem Konin, które podjęło działania remontowe kamienicy przy starówce, następnie przekazało ją na projekty realizowane przez lokalne organizacje. Jak zauważa Zuzanna Janaszek-Maciaszek: *Godne uwagi jest zaangażowanie kilku ważnych Partnerów, bez których nie ruszylibyśmy z miejsca z naszymi marzeniami. Samorząd Miasta Konina użyczył i przystosował mieszkania na starówce,**

Uczestnicy Akademii Życia podczas zajęć na basenie

Fundacje Velux zdecydowały się finansować przedsięwzięcie, a Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ wniosła swoje pomysły i swego rodzaju know-how.

Inicjatywa: „Akcja Wesołych Ogrodników” Realizator: Fundacja „Ogród marzeń”

Fundacja „Ogród marzeń” pomaga przede wszystkim dzieciom chorym i niepełnosprawnym z terenu Ziemi Jarocińskiej. Co roku organizuje Akcję Wesołych Ogrodników. Pierwsza Akcja Wesołych Ogrodników odbyła się w 2011 roku – wyjaśnia Beata Frąckowiak-Piotrowicz, Prezes Fundacji. Byliśmy młodą organizacją z niewielkimi pieniędzmi od fundatora. Wiedzieliśmy, że potrzeby dzieci z niepełnosprawnością są ogromne. Chcieliśmy od razu pomagać i zorganizowanie wielkiej zbiórki było jedynym sposobem na szybkie pozyskanie funduszy na ten cel. To było najtrudniejsze zadanie. Musieliśmy przekonać sponsorów, że warto na akcję przeznaczyć pieniądze, pozyskać wolontariuszy – było ich 170, a co najważniejsze – przekonać mieszkańców Ziemi Jarocińskiej, że to cel godny uwagi i warto przekazać na niego swoje pieniądze. Udało się pozyskać ponad 15 tys. Z roku na rok pozyskujemy coraz więcej środków. W ostatnich dwóch edycjach zebraliśmy łącznie 60 tys. zł. Aby przyciągnąć mieszkańców Ziemi Jarocińskiej, organizowanych jest szereg atrakcji m.in. turniej w dwa ognie, w którym występują drużyny policjantów, strażaków, szpitala czy miejscowej parafii. Inną atrakcją jest turniej tenisa stołowego radnych. Wydarzenia odbywają się w wielu miejscach w gminie: w Jarocinie, Witaszycach, Nowym Mieście czy Hermanowie. Akcja organizowa-

Owa współpraca międzysektorowa wciąż jeszcze nie jest częsta. Staramy się ją promować, zapraszając do Konina na wizyty studyjne. A więc zapraszam do Koninia!

na jest w jeden dzień, ale dzięki niej udało się zjednoczyć miejscową młodzież. - Udało nam się zachęcić ją do pomagania i sprawić, że wzrosła integracja. Niektórzy wolontariusze zostają z nami przez cały rok. Pomagają przy organizacji turnusów, obozów, imprez dla naszych podopiecznych. Niedawno obchodziliśmy pierwszy dzień wiosny, a co za tym idzie piątą już edycję Akcji Wesołych Ogrodników. Pobiliśmy kolejny rekord i zebraliśmy 39 tys. zł – mówi z satysfakcją B. Frąckowiak-Piotrowicz.

W 2014 roku pieniądze zbierało ponad 300 wolontariuszy

Inicjatywa: „Program Miejska Karta Seniora”

Realizator: Stowarzyszenie ANMAR

Program skierowany był do osób powyżej 60-tego roku życia zamieszkałych na terenie miasta Słupcy. Karta Seniora uprawnia posiadacza do skorzystania z promocyjnych ofert, zniżek i ulg, które są przygotowywane dla nich przez instytucje oraz firmy. Program Miejskiej Karty Seniora (MKS) został uruchomiony 1 lutego 2014 roku. Na dzień 30 marca 2015 roku zostało wydanych 1220 kart seniora, co jest dużym sukcesem, ponieważ uprawnionych jest ok 3000 osób – podkreśla Marcin Pietrzykowski ze Stowarzyszenia ANMAR. Partnerami całego programu są różne podmioty, instytucje kulturalne, takie jak Miejski Dom Kultury w Słupcy, Muzeum Regionalne. Do projektu na chwilę obecną udało się zaprosić do współpracy partnerów, reprezentujących różne gałęzie działalności gospodarczej i społecznej. Łącznie współpracujemy z 45 partnerami. Szczegółowy wykaz podmiotów znajduje się na stronie internetowej www.miasto.slupca.pl, zakładka Miejska Karta Seniora – dodaje M. Pietrzykowski. W ramach projektu seniorzy objęci są również opieką medyczną różnych ośrodków. Kartę

Seniora można realizować także w lokalach gastronomicznych, księgarniach i wielu innych miejscach. Co najważniejsze M. Pietrzykowski dodaje, że cel, który przyświecał powstaniu MKS został osiągnięty, choć staraliśmy się dotrzeć i zachęcić kolejnych uprawnionych mieszkańców miasta do wyrobienia sobie karty seniora.

Inicjatywa: „Razem damy radę”

Realizator: Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Hipoterapii

Projekt zakładał wsparcie nie tylko osób niepełnosprawnych, ale całych rodzin. Nasz projekt zakładał realizację wielu celów i nie sposób ich wszystkich wymienić – wyjąśnia Magdalena Kajewska ze Stowarzyszenia. Widocz-

nym efektem jest zwiększenie dostępu do zajęć terapeutycznych dla dzieci z powiatu ostrowskiego i powiatów ościennych – udział ponad 60 dzieci w projekcie jest na oczywistym dowodem. Wspomniane cele to m.in. pro-

wadzenie zajęć dla rodziców i opiekunów zwiększając wiedzę w różnych dziedzinach życia, badania diagnozujące rozwój dzieci czy klub miłośników zabawy, w którym dużą popularnością cieszyły się zajęcia jeździeckie. Autorom przedsięwzięcia zależało, by rodzice angażowali się w życie społeczne. Namówili kilku rodziców do zawiązania grup nieformalnych i wystartowania w konkursie Wielkopolska Wiara, przyznającym mikrodotacje na projekty aktywizujące lokalne społeczności. Obie zawiązane grupy otrzymały takie wsparcie. *Zależało nam, żeby rodziców wyposażyc nie tylko w „rybę”, ale i w „wędkę”, żeby zachęcić ich do tworzenia grup nieformalnych, stowarzyszeń, fundacji, które będą miały siłę, moc i możliwości organizacyjne dla dobra swoich dzieci teraz i w przyszłości* – podsumowuje M. Kajewska.

Pozostałe inicjatywy zgłoszone do Konkursu w kategorii „Zdrowie i Społeczeństwo”

- **Inicjatywa: „I Pleszewski Pub Quiz”**
Realizator: Fundacja Animacja

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano spotkanie organizacji pozarządowych, których celem była integracja i nawiązanie dalszej współpracy. W tym celu odbył się quiz z wiedzy o trzecim sektorze, w którym brali udział wyznaczeni reprezentanci pleszewskich organizacji pozarządowych. Całe wydarzenie miało miejsce w pubie, gdzie publika gorąco włączyła się w zabawę.

Największy sukces projektu: Projekt zintegrował przedstawicieli 4 organizacji pozarządowych oraz 1 grupy nieformalnej młodych wolontariuszy. Dzięki temu nastąpiło poznanie na polu społecznym i osobistym, zawiązały się nowe znajomości i pomysły na nową współpracę.

- **Inicjatywa: „Akcja Chmurka”**

Realizator: Fundacja Instytut Rozwoju Aktywności

Podjęte działania: W ramach projektu podjęto się realizacji celu, jakim było połączenie przekazu różnego rodzaju mediów z zabawną, komiksową formą. Realizatorzy inicjatywy wraz z wolontariuszami zorganizowali działania na terenie miasta Poznania, akcją nakłaniającą przechodniów do wybrania chmurki z ulubionym tekstem i uwiecznieniem tego na fotografii zamieszczanej na fanpage’u Instytutu Rozwoju Aktywności.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu była radość wywoływana w sercach przechodniów, którzy bardzo optymistycznie podeszli do zorganizowanej akcji.

- **Inicjatywa: „Bezpieczna droga – ludzie i zwierzęta”**

Realizator: Stowarzyszenie Ekologiczne Czysta Nekla

Podjęte działania: Działanie projektu miało pomóc w zwiększeniu zaangażowania społecznego mieszkańców wsi, a także w ich zintegrowaniu. Dlatego też postanowiono zrealizować pomysł ozdobienia jednego ze świerków, stojących w miejscu publicznym, ozdobami bożonarodzeniowymi. Idea polegała na tym, że każdy z mieszkańców wsi ozdabiał choinkę na swój oryginalny sposób.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem było duże zaangażowanie mieszkańców wsi, integracja międzypokoleniowa, plany na dalsze działania i stworzenie corocznej tradycji ubierania nekielskiego świerku.

- **Inicjatywa: „Biegaj z Krobią Women – biegają, bo lubią i zarażają”**

Realizator: LZS Krobianka Krobia

Podjęte działania: Grupa inicjatywna podjęła starania na rzecz upowszechniania biegania wśród kobiet w gminie Krobia. Biegaj z Krobią Women ma charakter otwarty i nie ma ograniczeń co do przystąpienia w jej szeregi. Działania koncentrują się nie tylko na treningach i udziale w biegach, ale także uczestnictwie w akcjach społecznych tj. Mikołajki w Domu Samopomocy w Kąkolewie, piknik rodzinny, którego ważnym elementem jest zdrowy wypoczynek.

Największy sukces projektu: Projekt zmotywował dziewczyny do działania i angażowania się w różne przedsięwzięcia społeczne, sportowe i zdrowotne. Co więcej, zwiększył liczbę członkiń poprzez wspieranie i aktywizację lokalnej społeczności podczas biegu, aerobiku, zumbi na nordic walking kończąc.

- **Inicjatywa: „Cukrzyca choroba społeczna”**

Realizator: Polskie Stowarzyszenie Diabetyków; Oddział Rejonowy w Pile

Podjęte działania: Zorganizowano koncert na rzecz budowy pilskiego hospicjum oraz Targi Organizacji Pozarządowych w Skulsku i Rokosowie. Działania miały na celu przebadanie odbiorców projektu na zawartość glukozy we krwi, co pozwoliło na wykrycie cukrzycy we wczesnym stadium i uniknięcie powikłań. Badania zostały przeprowadzone podczas wydarzeń kulturalnych i społecznych, które odbywały się na terenie powiatu pilskiego.

Największy sukces projektu: Dzięki podjętym działaniom wzrosło zainteresowanie i wiedza społeczeństwa na temat cukrzycy, co doprowadziło do przełamania obawy przed badaniami i zwiększeniem prawdopodobieństwa wykrycia choroby w jej wczesnym stadium.

- **Inicjatywa: „Dyniowe Czary”**

Realizator: Stowarzyszenie Krzycka Wyspa Marzeń

Podjęte działania: Projekt miał na celu rozwój młodego Stowarzyszenia. Na tej podstawie powstała strategia działania na najbliższe 2 lata. Organizacja została także wyposażona w sprzęt niezbędny do jej funkcjonowania. W listopadzie odbyło się główne wydarzenie projektu, czyli Dyniowe Czary, które były poprzedzone Dyniowym Spacerem. Impreza polegała na wariacjach kulinarnych, których motywem przewodnim była Dynia.

Największy sukces projektu: Dzięki działaniom projektowym podjęta została decyzja o powstaniu cyklicznej imprezy, której coroczna nazwa będzie reprezentowana przez inne warzywo. Dodatkowo poszerzył się skład członkowski Stowarzyszenia, a także zyskało ono na popularności i rozpoznawalności.

- **Inicjatywa: „Dziewczyny z drużyny Level Up”**

Realizator: Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet „No i co!”

Podjęte działania: Projekt miał za zadanie profesjonalizację 12-osobowej grupy wolontariackiej „Dziewczyny z Drużyny”. W tym celu organizatorzy inicjatywy na szeroką skalę przeprowadzili działania promocyjne grupy, podczas których wolontariuszki rozdawały materiały promocyjne, nosiły też gadżety takie jak koszulki i czapki. Dla wolontariuszek został także zorganizowany warsztat pt. „ABC Wolontariusza” w Centrum Wolontariatu w Pleszewie, który ukończyły z certyfikatem. Wolontariuszki wzięły również udział w wizycie studyjnej we wsi z pomysłem Borówki – Wioska darów lasu. Ostatnim działaniem był sprawdzian wolontariuszek w formie orga-

nizacji Andrzejek międzypokoleniowych dla dzieci i seniorów.

Największy sukces projektu: Do największych sukcesów projektu należało wzmocnienie pozytywnego wizerunku grupy wolontariackiej wśród dorosłych mieszkańców wsi, promocja i wzrost ich kwalifikacji, a także integracja międzypokoleniowa uczestników Andrzejek.

- **Inicjatywa: „Elegancja Raka”**
Realizator: Stowarzyszenie „Wygraj siebie”

Podjęte działania: Projekt miał za zadanie ograniczyć problem związany z trudnością powrotu do zdrowia po przebytej chorobie nowotworowej. W związku z tym podjęto takie działania jak badania kontrolne i profilaktyczne oraz organizację i promocję pokazu mody „Rackowy zawrót głowy”. W pokazie udział wzięło 12 modelek z chorobą nowotworową, które zostały ubrane przez profesjonalną projektantkę. Pokaz zebrał 900 osób z Leszna i okolic, a także innych rejonów kraju.

Największy sukces projektu: Projekt przyczynił się do zwiększenia aktywności psychofizycznej osób z chorobą nowotworową, zwiększenia świadomości i wiedzy nt. zadbania o wygląd zewnętrzny zmieniony skutkami leczenia onkologicznego, poprawienie samopoczucia poprzez zmianę wyglądu zewnętrznego kobiet biorących udział w projekcie, wzmocnienie poczucia własnej wartości i samooceny.

- **Inicjatywa: „Festyn prozdrowotny Zdrowa Sobota”**
Realizator: Stowarzyszenie osób po endoprotezoplastyce biodra „Bioderko”

Podjęte działania: Celem działania jest umożliwienie mieszkańcom powiatu chodzieskiego i ościennych dostępu do darmowych badań profilaktycznych w kierunku osteoporozy, chorób nowotworowych czerniaka i piersi, cukrzycy, słuchu, chorób gerontologicznych i innych. „Zdrowa sobota” – zainicjowana przez Stowarzyszenie Bioderko w 2009 roku miała być próbą nagłośnienia problemów zdrowotnych osób z chorobą zwyrodnieniową stawów na różnym etapie leczenia.

Największy sukces projektu: Cykliczność imprezy, wydanie informatorów m.in. „Jak żyć ze sztucznym stawem biodrowym” to niewątpliwe sukcesy projektu. Inicjatywa umożliwia ponadto skorzystanie z darmowych badań i wpojenie przedstawicielom społeczności lokalnej (niepełnosprawnym jak i w pełni zdrowym) większej świadomości na temat niebezpieczeństw związanych z wadami postawy czy problemami geriatrycznymi.

- **Inicjatywa: „Infobolizm – narkotyk XXI wieku”**

Realizator: Stowarzyszenie Ludzie dla ludzi

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano dla mieszkańców powiatu ostrowskiego oraz w ostrowskich szkołach podstawowych i gimnazjach cyklu konferencji i warsztatów na temat zagrożeń związanych z cyberprzestrzenią ze szczególnym uwzględnieniem uzależnienia od Internetu i komputera. Dla uczestników spotkań przekazano także liczne materiały informacyjne poszerzające wiedzę oraz sposoby radzenia sobie z internetowym nałogiem.

Największy sukces projektu: Projekt zwiększył świadomość dzieci i ich rodzin o skutkach nadmiernego korzystania z cyberprzestrzeni, co wywołało pozytywne zmiany m. in. zwiększenie roli aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia.

- **Inicjatywa: „Jesteśmy wśród Was”**

Realizator: Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Gostyniu

Podjęte działania: Działania przewidywały zwiększenie aktywności społecznej członków stowarzyszenia, a także zmianę sposobu myślenia wolnego od stereotypów, przejawów dyskryminacji oraz wzmocnienia wiary we własne możliwości. Zrealizowano to poprzez organizację pikniku osób niepełnosprawnych z członkami stowarzyszenia, którego ważnym efektem była integracja tych osób.

Największy sukces projektu: Największymi sukcesami projektu było wzmocnienie samoakceptacji i przezwyciężanie własnych słabości osób chorych na stwardnienie rozsiane, poprawa ogólnego samopoczucia tych osób oraz integracja społeczna, która spowodowała niwelację stygmatyzacji osób chorych na stwardnienie rozsiane.

- **Inicjatywa: Kampania społeczna „Nie mażę się, ale marzę o...”**

Realizator: Stowarzyszenie Potrafię Więcej

Podjęte działania: W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu rodzin posiadających niepełnosprawne dziecko, podjęto szeroką akcję promocyjną. Składała się na nią: plakatowa akcja promocyjna, artykuły zamieszczane w gazetach lokalnych i ogólnopolskich, reportaże w mediach, strona internetowa projektu www.niemazesie.pl.

Największy sukces projektu: Działania projektowe umożliwiły dotarcie do ogromnej ilości odbiorców, którą szacuje się na blisko 900 tysięcy osób. Usłyszeli oni o problemie, zainteresowali się lub skomentowali życie i sytuację głównych bohaterów tej kampanii społecznej.

- **Inicjatywa: „Kierunek - zmiana”**

Realizator: Stowarzyszenie SOCIUS

Podjęte działania: Pierwszym z działań w ramach projektu było stworzenie Zespołu Aktywności Społecznej (pracownicy socjalni, asystenci osób niepełnosprawnych oraz rehabilitanci), który zrealizował pomoc dla 17 osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji zdrowotnej i społecznej oraz wsparcia socjalnego.

Największy sukces projektu: Projekt zachęcił osoby niepełnosprawne do podejmowania działań na rzecz poprawy własnej sytuacji przez mobilizowanie do aktywności w zakresie poprawy zdrowia i aktywności społecznej.

- **Inicjatywa: „LOL – Działanie przeciwko wykluczeniu społecznemu/Artoterapia”**

Realizator: Fundacja Antonina

Podjęte działania: Fundacja zorganizowała profesjonalny coaching, skupiła pasjonatów muzyki i lekarza medycyny estetycznej, aby pomóc jednej z dziewczyn zagrożonej wykluczeniem społecznym w powrocie do normalnego życia wśród społeczeństwa.

Największy sukces projektu: Dzięki podjętym działaniom nastąpiły postępy w powrocie do społeczeństwa dziewczyny, która miała poważne problemy i zaburzenia natury psychologicznej objawiające się w samookaleczeniach.

- **Inicjatywa: „Mam afazję, czyli komunikuję się ze światem w sposób zakłócony”**

Realizator: Stowarzyszenie Afazja

Podjęte działania: Klub, założony przez osobę cierpiącą na afazję, zrzesza osoby dotknięte przez tę chorobę i ma na celu poprawę jakości komunikowania się poprzez warsztaty logopedyczne oraz poprawę stanu psychicznego członków ich rodzin. Dlatego Grupa inicjatywna zorganizowała warsztaty z zajęć logopedycznych. Dodatkowo odbiorcy projektu brali udział w wielu wydarzeniach kulturalnych oraz zostali zaangażowani w działania upowszechniające problem afazji.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu była poprawa mowy osób z afazją oraz zmiany psychologiczne u tychże osób, takie jak zwiększenie pewności siebie czy poczucia komfortu podczas kontaktów z osobami postronnymi.

- **Inicjatywa: „Młodzi-Młodszym na wakacje”**

Realizator: Stowarzyszenie „Nasz Dom”

Podjęte działania: Grupa Stanisławowie powstała w 2013 roku. Wśród swoich najważniejszych inicjatyw ma na koncie przeprowadzenie takich wydarzeń, jak: Dzień Kobiet i Pierwszy Dzień Wiosny (we współpracy z Radą Sołecką), przygotowanie protestu przeciwko budowie kopalni odkrywkowej na terenie przyległej wioski, organizację zajęć plastycznych, muzycznych, sportowych i językowych dla dzieci podczas wakacji letnich, przeszkolenie dzieci z zasad bezpieczeństwa przez funkcjonariuszy lokalnej policji.

Największy sukces projektu: Do największych sukcesów projektu należało zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich, wzrost aktywności ruchowej, a także integracja międzypokoleniowa i międzysąsiedzka.

- **Inicjatywa: „Nie bój się pomóc, razem ze mną dbaj o zdrowie”**

Realizator: Stowarzyszenie Daj Radość Niepełnosprawnym

Podjęte działania: W ramach projektu podjęto szereg szkoleń i warsztatów, które miały na celu uzupełnienie wiedzy z zakresu umiejętnego udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym. Celem zajęć jest zwiększenie sprawności fizycznej i nauka samodzielności w wykonywaniu czynności dnia codziennego, takich jak: ubieranie się, przesiadanie się na wózek itp. Na zajęciach uczestnicy warsztatów dowiedzieli się m. in. jak udzielić pomocy, jeśli niepełnosprawny przewróci się na wózek inwalidzkim, jak pomóc wsiąść do autobusu czy ogólnej wiedzy na temat osób niepełnosprawnych.

Największy sukces projektu: Projekt zwiększył świadomość lokalnej społeczności, w jaki sposób udzielić pomocy osobom niepełnosprawnym, aby nie zrobić im krzywdy fizycznej oraz psychicznej.

- **Inicjatywa: „Opowieści o Niechanowie i okolicach”**

Realizator: Stowarzyszenie Rodziców Ziemi Niechanowskiej

Podjęte działania: W odpowiedzi na potrzebę opracowania zbioru materiałów historycznych związanych z ziemią niechanowską Grupa inicjatywna podjęła działania, do których należało: zebranie, skatalogowanie i uporządkowanie materiałów historycznych, a także wydanie ich w formie książkowej ogólnodostępnej dla osób zainteresowanych regionem ziemi niechanowskiej.

Największy sukces projektu: Dzięki wydaniu pozycji książkowej o historycznym zarysie powstały plany na utwo-

zenie Izby Pamięci Niechanowa, która ma stać się historyczną atrakcją turystyczną nie tylko dla mieszkańców gminy, ale także dla szerszego grona turystów, chcących poznawać i odkrywać nowe, nieznanne dotąd miejsca.

- **Inicjatywa: „Poznajmy się. Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w mieście Poznań”**

Realizator: Grupa nieformalna Złączenie pod Patronatem Fundacji ReStart

Podjęte działania: Projekt obejmował działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej dotyczącej rozwoju dziecka. W jego ramach odbyły się prelekcje prowadzone przez ekspertów dla opiekunów dzieci na tematy zdrowia i higieny osobistej dziecka, jego prawidłowego rozwoju psychicznego i fizycznego oraz zasad zdrowego żywienia. Ponadto zorganizowano przeglądy stomatologiczne dla dzieci oraz zajęcia integrujące środowisko lokalne.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu jest fakt, że ze wsparcia skorzystały 62 osoby, a nie 30 jak to wcześniej założono. Wynikało to z dużego zainteresowania uczestnictwem w projekcie osób przebywających w ośrodku dla osób bezdomnych Stowarzyszenia MONAR WCPB.

- **Inicjatywa: „Powstanie Spółdzielni Socjalnej Gryf”**

Realizator: Spółdzielnia Socjalna Gryf

Podjęte działania: W celu powołania do życia Spółdzielni Gryf zrealizowano takie działania jak powstanie grupy nieformalnej, która doprowadziła do powstania organizacji, przygotowanie biznesplanu, pozyskanie dofinansowania, zwołanie walnego zgromadzenia założycielskiego wraz z dopełnieniem wszelkich formalności oraz otwarcie siedziby i rozpoczęcie działalności.

Największy sukces projektu: Powołanie spółdzielni pozwoliło na stworzenie nowych miejsc pracy dla 19 osób z Okonka i okolic, które były zagrożone wykluczeniem społecznym.

- **Inicjatywa: „Produkcja podpałek ekologicznych K-Lumet – wsparcie osób z upośledzeniem umysłowym”**

Realizator: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Poznaniu

Podjęte działania: Projekt zakładał aktywizację społeczno-zawodową osób z głębokim stopniem upośledzenia umysłowego oraz stworzenie im warunków do celowej aktywności, a także poczucie pewności siebie w stosunku do otaczającego społeczeństwa. Dlatego postanowiono zorganizować warsztaty, na których nabywali umiejętności manualne, czego efektem były użyteczne rzeczy tj. podpałki ekologiczne K-Lumet, później sprzedawane. Przeprowadzono także szkolenia dla osób z mniejszymi niepełnosprawnościami na pomocników terapeuty.

Największy sukces projektu: Udany projekt dał podstawy do stworzenia programu pomocy i aktywizacji osób z głęboką niepełnosprawnością dla szerszego grona odbiorców. Jest to o tyle istotne, że działania projektowe były innowatorskie i użyteczne nie tylko dla osób niepełnosprawnych, ale także dla społeczeństwa lokalnego.

- **Inicjatywa: „Rak piersi jako druga szansa, nowe spojrzenie na życie”**

Realizator: Stowarzyszenie Różowa wstążeczka

Podjęte działania: Projekt ten był tylko jednym z wielu organizowanych przez Stowarzyszenie i miał na celu organizowanie pełnej i kompleksowej rehabilitacji dla kobiet po mastektomii. Dzięki temu kobiety otrzymały większe wsparcie w sferze psychofizycznej.

Największy sukces projektu: Projekt to udane przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu kobiet, które były nim zagrożone na skutek przewlekłej choroby nowotworowej.

- **Inicjatywa: „Rozpoznać Alzheimera”**

Realizator: Fundacja „Dr Clown”

Podjęte działania: Celem projektu było zwiększenie świadomości opiekunów oraz wolontariuszy Fundacji „Dr Clown” na temat choroby Alzheimera, a także zdobycie doświadczenia przy pracy związanej z osobami chorymi. W jego ramach zorganizowano spotkania w formie warsztatów i prelekcji ze specjalistami w dziedzinie chorób neurodegeneracyjnych, a także konferencję pt.: „Rozpoznać Alzheimera”.

Największy sukces projektu: Dzięki projektowi został zwiększony poziom wiedzy opiekunów, rodzin oraz wo-

lontariuszy Fundacji „Dr Clown” w fachową wiedzę na temat choroby Alzheimera i Parkinsona.

- **Inicjatywa: „SENIORIADA 2014, czyli sportowe zmagania seniorów na wesoło”**

Realizator: Uniwersytet Trzeciego Wieku w Krobi

Podjęte działania: Uniwersytet Trzeciego Wieku w Krobi podjął się zorganizowania kolejnej edycji Senioriady – imprezy sportowo-rekreacyjnej mającej na celu integrację środowiska senioralnego. Impreza organizowana jest cyklicznie, począwszy od 2011 roku. Do udziału w imprezie zaproszono przedstawicieli organizacji pozarządowych, władz samorządowych, instytucji oświatowych i sportowych. Podczas wydarzenia prezentowano osiągnięcia i plany UTW. Najważniejszą częścią imprezy były natomiast zmagania sportowe.

Największy sukces projektu: Impreza stała się impulsem do utworzenia Gminnej Rady Seniorów. Dodatkowo w planach jest organizacja kolejnej Senioriady z ambicjami do dotarcia do jak najszerszego grona seniorów. Należy także podkreślić, że sportowe zmagania spowodowały systematyczny udział seniorów w zajęciach z aerobiku i gimnastyki rehabilitacyjnej.

- **Inicjatywa: „Wianki”**

Realizator: Stowarzyszenie Żylicka Rzecz Babska

Podjęte działania: Podjęte działania: Organizacja podjęła wiele działań na rzecz integracji mieszkańców wsi, jednak jednym z najbardziej udanych była inicjatywa „Wianki”. Do działań projektu należała organizacja wydarzenia, która miała przedstawić odbiorcom tradycję nocy świętojańskiej. Akcja zrzeszyła organizatorów oraz wolontariuszy i przez 2 tygodnie powstała inscenizacja przypominająca o dawnej tradycji. Inscenizacja została połączona z tradycyjnym polskim poczęstunkiem oraz tańcami, trwającymi do białego rana

Największy sukces projektu: Wydarzenie zgromadziło ok. 100 mieszkańców Żylic i okolicznych miejscowości. Zwiększyła się także integracja i poziom zaangażowania odbiorców projektu.

- **Inicjatywa: „Wiedza ratuje życie”**

Realizator: Stowarzyszenie Absolwentów Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu

Podjęte działania: Celem projektu było zwiększenie ilości osób posiadających praktyczne umiejętności pod-

jęcia akcji ratunkowej w wypadku zatrzymania akcji serca. W jego ramach zorganizowano szkolenia z zasad resuscytacji, a także przeprowadzono ćwiczenia praktyczne oddające sytuację, w której u przypadkowej osoby nastąpiła akcja zatrzymania serca, oraz warsztaty z praktycznym wykorzystaniem defibrylatora

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu są plany na jego kontynuację i dalsze szkolenie osób w zakresie wznawiania akcji serca z użyciem siły własnej lub defibrylatora.

- **Inicjatywa: „Wielkopolskie Dni Zdrowia Psychicznego”**

Realizator: Fundacja Concordia

Podjęte działania: Fundacja podjęła szereg działań mających na celu przybliżenie dzieciom, młodzieży oraz dorosłym mieszkańcom Wielkopolski tematyki zdrowia psychicznego. W ramach inicjatywy Fundacji Concordia odbyły się spotkania w szkołach, bibliotekach, ośrodkach kultury, wystawy oraz wykłady dla mieszkańców i pracowników instytucji pomocy społecznej. Zorganizowano grupę wsparcia dla osób chorujących na schizofrenię.

Największy sukces projektu: Podjęte działania są krokiem w kierunku zmiany w postrzeganiu zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym wśród mieszkańców Wielkopolski.

- **Inicjatywa: „Wróg w domowej apteczce”**

Realizator: Fundacja StrefaPL

Podjęte działania: W odpowiedzi na zjawisko nadużywania leków jako środków psychoaktywnych stworzono ulotki i materiały promocyjne, które zostały rozdane rodzicom dzieci szkolnych pt.: „Bliżej siebie – dalej od narkotyków. Poradnik dla rodziców”, „Nasze dzieci i zagrożenia – dopalacze-wypalacze”, „Ulotka – narkotyki”. Przeprowadzono także 28 spotkań informacyjno-edukacyjnych z rodzicami i opiekunami w szkołach.

Największy sukces projektu: Projekt uświadomił rodziców i opiekunów dzieci o skali i ważności problemu z tego rodzaju uzależnieniami. Ważne było nabycie przez nich niezbędnej wiedzy o tego rodzaju narkotykach, a także sposobach interwencji w sytuacji, gdy dziecko stosuje środki psychoaktywne. Nabrano też świadomości o lokalnych placówkach, instytucjach i poradniach świadczących pomoc dzieciom uzależnionym i ich rodzinom.

- **Inicjatywa: „Współpraca się opłaca”**

Realizator: Spółdzielnia Socjalna Wspólny Sukces

Podjęte działania: W ramach swojej działalności spółdzielnia prowadzi prace z zakresu obsługi terenów zielonych, punkty gastronomiczne, zarządza parkingiem jednej z plaż, a także świadczy usługi porządkowe w jednej ze szkół podstawowych. Powstanie spółdzielni było możliwe dzięki porozumieniu z władzami powiatu wągrowieckiego oraz gminy Wągrowiec.

Największy sukces projektu: Działalność spółdzielni wpływa na podniesienie poczucia własnej wartości wśród jej pracowników. Dzięki podjęciu pracy stali się oni niezależni finansowo, a także znaleźli swoje bezpieczne miejsce w społeczeństwie.

- **Inicjatywa: „Wszyscy mówimy jednym głosem”**

Realizator: Stowarzyszenie „(Nie)Milcz – Działaj”

Podjęte działania: Celem podejmowanych działań było wsparcie 100 dzieci: niepełnosprawnych, z domu dziecka oraz dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i finansowej. Działania przyczyniły się do materialnego wsparcia potrzebujących dzieci i do integracji społeczności wioski. Zainicjowany projekt zyskał przebieg, którego treść i rozmiar przeszły najśmielsze oczekiwania organizatorów. Oprócz pierwszego działania, zaplanowanego przez nowo powstałe stowarzyszenie pozostała część przedsięwzięcia została napisana przez życie, a dokładniej przez mieszkańców wioski, którzy postanowili nie milczeć, lecz działać. Nagle okazało się, że w ponad połowie mieszkańców Milcza jest wola i umiejętność pomagania innym. Milczanie znaleźli sposób, by się porozumieć i działać, w imię dobra dzieci.

Największy sukces projektu: Niewątpliwym sukcesem inicjatywy było zawiązanie organizacji, zaplanowanie jej działalności we współpracy z mieszkańcami. Nawiązana też została współpraca z innymi organizacjami – dzięki czemu oferta atrakcji w miejscowości znacznie wzrosła. To zaangażowanie zostało dostrzeżone oraz nagrodzone przez lokalne jednostki samorządowe.

- **Inicjatywa: „Zdrowa żywność – daje siłę i aktywność”**

Realizator: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie

Podjęte działania: Działania w ramach edukacji z zakresu racjonalnego i zdrowego odżywiania dla dzieci i młodzieży z rodzin ryzyka społecznego obejmują zajęcia dla dzieci i rodziców na temat dobrze zbilanso-

wanej diety, koszyka żywnościowego, warsztaty kulinarne z przygotowaniem posiłku i dekoracją stołu, zajęcia teoretyczne i praktyczne w szkołach gastronomicznych czy wybór przepisu miesiąca na najlepsze danie. **Największy sukces projektu:** Działanie wpływa na zmianę nawyków żywieniowych odbiorców na zdrowe i racjonalne jedzenie, a także zwiększa zainteresowanie dzieci i młodzieży szeroko pojętą gastronomią.

- **Inicjatywa: „Zwrotnika Raka. Kampania społeczna promująca psychoonkologię”**
Realizator: Stowarzyszenie Psyche Soma Polis

Podjęte działania: W ramach corocznego projektu zorganizowana została dwudniowa kampania społeczna pt. „Zwrotnik Raka”, mająca na celu wsparcie psychologiczne, somatyczne oraz społeczne dla osób chorych lub wychodzących z choroby nowotworowej. W pierwszym dniu zrealizowany został panel dyskusyjny, który zaangażował osoby chore oraz ich rodziny do wymiany poglądów i uzewnętrznienia swoich problemów. Na drugi dzień przewidziano warsztaty prowadzone przez specjalistów z dziedziny chorób nowotworowych. Przeprowadzono także liczne badania wszystkich uczestników wydarzenia.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu było zwiększanie wiedzy z zakresu psychoonkologii oraz przekonywanie coraz szerszego grona odbiorców do badań profilaktycznych i rozmów z najbliższymi o chorobie.

Kultura i Sport

*W ramach Konkursu ze 112 zgłoszonych działań
38 inicjatyw wpisało się w kategorię Kultura i Sport,
z czego aż 11 znalazły się w gronie laureatów.*

Kulturalnie i na sportowo

Kultura i sport to obszary działania, w których organizacje społeczne są najbardziej aktywne. Niemal w każdej wielkopolskiej gminie działa klub sportowy czy organizacja kulturalna. Inicjatywy, które te podmioty podejmują na rzecz mieszkańców, są nie tylko godne uwagi, ale przede wszystkim bardzo potrzebne.

Stawiając na sport

Według niedawno ogłoszonych przez Najwyższą Izbę Kontroli danych, aż 40% młodzieży w szkołach nie chodzi na zajęcia z wychowania fizycznego. W obliczu tych badań rola podmiotów, które popularyzują jakiegokolwiek formy aktywności fizycznej jest bardzo ważna. Na szczęście z pomocą przychodzą tu organizacje społeczne.

W stanowiących niezwykłą kopalnię wiedzy na temat organizacji pozarządowych w Polsce raportach z badań prowadzonych przez Stowarzyszenie Klon/Jawor możemy przeczytać, że najwięcej, bo aż 38% organizacji pozarządowych w Polsce to organizacje, których głównym obszarem działania jest sport, turystyka, rekreacja i hobby. W odróżnieniu od innych organizacji pozarządowych organizacje sportowe mogą przybrać różną formę swojej działalności.

Klub sportowy, aby posiadać osobowość prawną nie musi rejestrować się w Krajowym Rejestrze Sądowym, tak jak pozostałe organizacje. Może to zrobić w rejestrze prowadzonym przez starostę, zgodnym z miejscem siedziby klubu. Podobnie jest w przypadku uczniowskich klubów sportowych, których członkami są uczniowie,

ich rodzice, nauczyciele danej szkoły. Można powiedzieć, że jest to najczystsza forma klubu sportowego, którego wyłącznym celem jest działalność sportowa, definiowana w ustawie o sporcie jako wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Istnieją także kluby sportowe, dla których prowadzenie działalności gospodarczej stanowi równie ważny element co czynnik sportowy. Wówczas przyjmują one formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej. Większość klubów to jednak stowarzyszenia. Mogą one tak, jak i ci najwięksi prowadzić działalność zarobkową, rejestrując działalność gospodarczą. Jak jednak pokazały badania prowadzone przez Centrum PISOP – w Wielkopolsce takie kluby stanowią zdecydowaną mniejszość (zaledwie 7%).

Zatem kluby sportowe to nie tylko te, które kojarzymy z gazet i portali internetowych, które ściągają na każdy swój mecz po kilka, a nawet kilkanaście tysięcy sympatyków. Wiele jest organizacji związanych ze sportem,

o których nie pisze się co weekend, które nie są śledzone przez tysiące fanów. Te podmioty działają dla siebie oraz dla okolicznych mieszkańców, próbując zarazić ich tym samym bakcylem, którym zarazili się sami.

Z kulturą na Ty

Jak podaje raport Stowarzyszenia Klon/Jawor – drugą pod względem liczebności grupę organizacji pozarządowych stanowią organizacje kulturalne. Nic w tym dziwnego, biorąc pod uwagę jak często podkreśla się rolę kultury w życiu społecznym. Jest to zresztą jedno z zadań własnych samorządów.

W roku 2011 na kulturę z kasy samorządowej wydano w Polsce 5,2 mld zł. Największą część wydatków samorządów w tym obszarze pochłania finansowanie działalności domów i ośrodków kultury, świetlic i klubów (1,8 mld zł we wspomnianym 2011 roku), a także bibliotek (ok. 1 mld zł). Duże nakłady wiążą się też z utrzymaniem i ochroną zabytków, finansowaniem muzeów, teatrów, centrów kultury i sztuki.

Wspomniane powyżej instytucje często nie wyczerpują potrzeb lokalnych społeczności. W ten sposób można uzasadnić szybkie tempo wzrostu powstawania organizacji kulturalnych. I tak, jak rozległe są aktywności fizyczne promowane przez organizacje sportowe, tak również szeroki jest wachlarz inicjatyw podejmowanych przez organizacje, które deklarują w swoich celach statutowych działalność kulturalną.

Posiłkując się znowu publikacją Stowarzyszenia Klon/Jawor wiemy, że organizacje te deklarują jako najczęstszą formę przedsięwzięć różnego rodzaju zajęcia warsztatowe i kursy (52% wśród przebadanych organi-

zacji z obszaru kultury). Dalej festyny i dni miejscowości (46%), wystawy (43%) oraz koncerty (40%). Należy jednak pamiętać o tym, że kultura to nie tylko rozrywka. To także nauka kreatywności, szacunku do innych, wychowanie. Specjaliści z obszaru kultury mogliby zapewne wymienić jeszcze wiele korzyści, które wynikają z szeroko pojmowanej kultury. Wszystko to jest ważne w szczególności w odniesieniu do młodych ludzi. Realizatorzy wielu wyróżnionych inicjatyw, opisanych w tej publikacji podkreślają, że istotne było już to, że udało się wyciągnąć młodzież z domu. Dla czytelników niech za inspirację posłużą sposoby, w jaki należy odbiorców zachęcać do uczestnictwa w wydarzeniach i przedsięwzięciach sportowych czy kulturalnych. W wielu przypadkach nie były to bowiem tylko jednorazowe wydarzenia.

Piotr Kotlarek – doradca w Centrum PISOP

Laureaci w kategorii „Kultura i Sport”

Inicjatywa: „X Ogólnopolski Integracyjny Festiwal Gwiazdy Dzieciom”

Realizator: Stowarzyszenie Oliwskie Słoneczko

Głównym celem inicjatywy była integracja środowiska lokalnego, w tym osób niepełnosprawnych z osobami zdrowymi, a także otwarcie Muzeum Tercetu Egzotycznego. Stąd też zeszłoroczna impreza miała charakter... egzotyczny i w miejscu, gdzie odbywało się wydarzenie wyrosło 50 palm. Podczas pierwszego dnia festiwalu uczestnicy konkursu kulinarnego popisali się na przykład umiejętnościami przygotowywania koktajli egzotycznych. Drugiego dnia słuchacze mogli podziwiać występy wokalne, w których wzięło udział 30 osób niepełnosprawnych. Wykonawcy mieli nie lada wyzwanie, ponieważ śpiewali piosenki Tercetu Egzotycznego, będąc jednocześnie oceniani przez członków tego zespołu. Trzeci dzień upłynął pod znakiem szeroko rozumianej integracji: społecznej, zdrowotnej, międzypokoleniowej. Na szczególną uwagę zasługuje skala przedsięwzięcia. Trzydniowy festiwal dla ponad 5 tysięcy odbiorców przygotowało i zorganizowało ponad 100 osób, przedstawiciele społeczności lokalnej, w tym: mieszkańcy sołectwa Lubiń, przedstawiciele trzech jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, członkowie klubów seniora, uczniowie z Zespołu Szkół w Lubiniu, funkcjonariusze policji i komendy powiatowej z Kościana oraz gwiazdy. Piotr Serdiuk, Członek Zarządu Stowarzyszenia Oliwskie Słoneczko

zapytany o największą wartość inicjatywy, odpowiedział: *Najbardziej cieszy fakt, że była to już dziesiąta edycja Gwiazd Dzieciom. Mimo, że jest coraz trudniej przy organizacji imprez charytatywnych, to impreza nie traci na wartości. Wręcz przeciwnie, staramy się za każdym razem zaskoczyć czymś nowym naszą publiczność i to się udaje!* Przedstawiciel inicjatywy dodał, że *największą atrakcją tegorocznej edycji było otwarcie Muzeum Tercetu Egzotycznego, które jest jedynym takim miejscem w naszym kraju.* Zaowocowało to tym, że o małej, malowniczo położonej wiosce Lubiń dowiedziała się nie tylko cała Polska, ale wiadomość dotarła również, za pośrednictwem Radio Chicago, do Ameryki.

Inicjatywa: „Adaptacja dawnego hangaru kajakowego na stanicę turystyczną” Realizator: Stowarzyszenie Miłośników Motocykli Krajna Motors Team

Celem działania Stowarzyszenia jest promowanie i rozpowszechnianie ruchu motocyklowego i idei motocyklizmu w społeczeństwie. Stowarzyszenie skupia ludzi, których wspólną pasją są zainteresowania związane z techniką i turystyką motocyklową. *Chcieliśmy, adaptując dawny hangar kajaków przy rzece na stanicę turystyczną Stowarzyszenia, uzyskać pełnowartościowy budynek o funkcji lokalu publicznego. Dzięki odnowieniu budynku gmina Łobżenica poszerzyła swoją ofertę rekreacyjną i turystyczną, bo z lokalu korzysta nie tylko Stowarzyszenie, ale również turyści, jest miejscem spotkań, gdzie spędza się miło wolny czas, wymienia się doświadczenia, porady i rozmawia o bieżących sprawach* – opowiada Piotr Orzeł, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Miłośników Motocykli Krajna Motors Team. Wśród zadań znalazło się całe spectrum obowiązków – od administracyjnych, przez instalacyjne, aż do aranżacji przestrzeni. Dziś budynek tętni życiem, po wcześniejszej rezerwacji za pośrednictwem strony internetowej Stowarzyszenia, lokal udostępniany jest zainteresowanym. Najczęściej odbywają się zebrania i spotkania, którego organizatorami są mieszkańcy, pobliskie szkoły, organizacje pozarządowe czy turyści. Stanica jest profesjonalnie wyposażona, jest łazienka przystosowana dla osób niepełnosprawnych, aneks kuchenny, miejsca noclegowe w systemie tzw. koszarowym, zestaw wypoczynkowy, telewizor, sprzęt audiowizualny oraz „kącik historyczny” poświęcony rozwojowi motoryzacji. Stowarzyszenie co roku organizuje spotkania mo-

tocyklistów, które są okazją do poznania różnorodnych modeli i marek motocykli, uczestnictwa w koncertach muzycznych i wspólnej zabawie. Kapituła Konkursowa „Działań Godnych Uwagi” zwróciła uwagę na ciekawe połączenie hobby z włączeniem w zmianę otoczenia mieszkańców. *Choć mieszkańcy początkowo byli sceptycznie nastawieni do naszego pomysłu i wykonywanych prac, to w miarę ich postępu bardzo mocno nam kibicowali, włączali się w pracę i obserwowali z zadowoleniem, jakie zmiany zachodzą nad rzeką. Adaptacja budynku zmotywowała również władze do lepszego zagospodarowania całego nadbrzeża rzeki* – dodaje P. Orzeł.

Wnętrze stacji turystycznej Stowarzyszenie Krajna Motors Team

Inicjatywa: „Budowa toru do pojazdów zdalnie sterowanych i sceny w Pokrzywnie”

Realizator: Stowarzyszenie Ludzi Kreatywnych „Pokrzywa”

Stowarzyszenie zrzesza ludzi aktywnych, chętnych do budowy otwartego i odpowiedzialnego społeczeństwa. Bartosz Sokulski, Prezes Stowarzyszenia mówi: **Głównym celem realizowanego działania było uatrakcyjnienie terenów gminy Trzcianka poprzez budowę obiektów: sceny estradowej oraz toru do wyścigów pojazdów zdalnie sterowanych.** Realizacja inicjatywy była odpowiedzią na brak infrastruktury edukacyjno-kulturalnej, która umożliwiłaby dzieciom i młodzieży rozwijanie zainteresowań i spędzanie wolnego czasu. Była to również kontynuacja działań już wcześniej podjętych przez Stowarzyszenie, m.in. wybudowania studia nagrań, z którego korzystają młodzi, początkujący muzycy. Mieszkańcy licznie zaangażowali się w prace, wsparcia udzieliły również władze samorządowe, sołtysi, straż pożarna. Z obiektów korzystają bezpłatnie mieszkańcy oraz turyści, dzieci i młodzież z lokalnego środowiska rozwijająca swoje pasje i talenty. Profesjonalna, zadaszona scena estradowa wykorzystywana jest podczas letnich warsztatów i koncertów muzycznych, prezentowane są na niej spektakle teatralne, występy taneczne. Z toru off-road, który powstał w Łomnicy, korzystają pasjonaci pojazdów zdalnie sterowanych. Spośród większych imprez można wymienić organizowany w 2014 roku na scenie finał projektu „Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z Pokrzywna” oraz pokazy i konkursy pojazdów zdalnie sterowanych. Efekty realizacji przedsięwzięcia to nie tylko scena i tor wyścigowy, ale również wzrost integracji społecznej i aktywności kulturalnej społecz-

ności lokalnej, rozwój pasji i talentów, zainteresowanie działalnością Stowarzyszenia. Dzięki budowie tych obiektów znacznie zwiększyła się możliwość realizacji ciekawych zajęć kulturalnych. *Chcemy na terenie gminy Trzcianka zainicjować nowe wydarzenia aktywizujące lokalnych mieszkańców do podejmowania inicjatyw społecznych i kulturalnych, które również przyczynią się do rozwoju turystyki edukacyjnej* – dodaje B. Sokulski. Kapituła Konkursowa uzasadniając swój wybór przyznała, iż takie niszowe projekty często trafiają w punkt, inicjatywa może spowodować przyciąganie do miejscowości pasjonatów modelarstwa RC. Zwrócono również uwagę, że realizacja inicjatywy w dużym stopniu przyczyniła się do uatrakcyjnienia terenów wiejskich.

Tor do pojazdów zdalnie sterowanych. Przestrzeń dla modelarzy.

Inicjatywa: „Ceramiczny street art” Realizator: Stowarzyszenie Na Górze

Stowarzyszenie podejmuje inicjatywy, które umożliwiają wszystkim osobom samodzielny i zwiększony dostęp do różnorodnych form rozwoju osobowościowego, fizycznego i społecznego. Działając od 2007 roku organizacja aktywnie realizuje projekty włączające w działania zarówno dzieci, młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne intelektualnie, jak i fizycznie. *Poprzez realizację działania Ceramiczny street art chcieliśmy w atrakcyjny sposób przypomnieć historię ciekawych miejsc w naszym mieście – mówi Danuta Drzewiecka-Piechowiak, wiceprzewodnicząca Stowarzyszenia. Z satysfakcją przyznajemy, że nam się to udało. Uaktywniliśmy społeczność lokalną. Powstała grupa osób chętnych do dalszych działań.* Projekt „Ceramiczny street art” ściśle nawiązuje do zakładów porcelany i porcelitu, które funkcjonowały w Chodzieży, dając zatrudnienie mieszkańcom. *Czasy świetności zakładów to już historia, ale wielu obecnych seniorów, niegdyś tam pracujących z sentymentem wspomina ten okres, dlatego postanowiliśmy włączyć w działania zarówno seniorów, jak i młodzież – dodaje D. Drzewiecka-Piechowiak.* W ramach projektu przeprowadzone zostały warsztaty ceramiczne, gdzie projektowano i lepiono z gliny prace nawiązujące do najnowszej historii wybranych miejsc w Chodzieży. *Istotną rolę odegrali seniorzy, którzy pokazali młodzieży, jak na przestrzeni ich życia zmieniło się nasze miasto – mówi D. Drzewiecka-Piechowiak.* W efekcie powstało 7 ceramicznych ekspozycji, które oglądać można w przestrzeni miejskiej. Są to

m.in. wielki dzbanek, znak drogowy PKS, płaskorzeźba Lokomotywa, dzwonki, wielka konewka, regał do wymiany książek oraz figurki i płaskorzeźby zwierząt. Wła-

Jedna z ceramicznych ekspozycji - płaskorzeźba lokomotywy

Inicjatywa: „Literackie Ty Ta Te” Realizator: Grupa Inicjatywna Baranówko.

Grupa 11 młodych ludzi w wieku 13-18 lat z gminy Mosina przygotowała przy okazji Dni Mosiny wydarzenie kulturalne. Zaprosili oni do czytania fragmentów literatury cenione i znane osoby. Na atrakcyjność pomysłu wpłynął fakt, że spotkania z literaturą odbywały się w miejscach oryginalnych. Tak oto prezentowano ją na wieży widokowej czy w restauracji. *Główną inspiracją do działania było pobudzenie aktywności młodych ludzi, którzy poprzez realizację pomysłu musieli zmierzyć się z trudnym zadaniem. Chcieliśmy pokazać ich problemy, pomysły i widzenie świata* – mówi Dorota Lisiak, koordynatorka projektu. By przybliżyć ideę tej inicjatywy, powołały się na samych jej autorów, gdzie „TY” to jednostka odważna,

snoręcznie ulepione z gliny prace ułożone w różnych miejscach w mieście nawiązują swoją treścią do tego, co było w danym miejscu 20, 30 a nawet 50 lat temu. Ekspozycje ceramiczne uatrakcyjniły otoczenie. Turyści śledzą, gdzie zostały umiejscowione. Przykładowo przy dawnym oddziale bibliotecznym dla dzieci postawiony został regał na książki, którym opiekują się panie bibliotekarki i który cieszy się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców. Kapituła Konkursu „Działania Godne Uwagi” doceniła ten ciekawy pomysł na uliczne działania z mieszkańcami stanowiącymi grupę międzypokoleniową. Choć realizacja projektu została już zakończona, organizatorzy i chętne osoby spotykają się nadal i już planują kolejne wydarzenie.

współpracująca w grupie, radząca sobie z trudnościami, zorganizowana, „TA” to mentor, osoba prowadząca młodzież do celu, która kształtowała i pomagała rozwiązywać problemy oraz uczyła pokonywać bariery (warsztaty z public relations, fundraisingu, poezji, nauki prowadzenia rozmów itp.), zaś „TE” – wyniki, osiągnięcie celu przez zadziałanie wymienionych czynników (czyli przygotowanie w finale wydarzenia prezentowanego podczas Dni Mosiny). Organizatorzy podkreślają, że wybór fragmentów literatury nie był prosty: *Bardzo długo i mozolnie wyszukiwaliśmy i zbieraliśmy teksty, między innymi po to, by zaprezentować piękną dykcję zaproszonych gości w połączeniu z doskonałą słowną kompozycją. Chcieliśmy*

pokazać także, co tak naprawdę przeszkadza młodym, jakim wartościom hołdują i czym się w ogóle w życiu kierują. Każdy fragment zawierał konkretne przesłanie i temat przewodni ukryty w czytanych wersach adresowanych do dorosłych odbiorców wydarzenia. Młodzież zapytana o skalę działania odpowiada: Skala...? Od władz kościelnych po państwo. Jednym tchem wymieniają zaangażowanych gości, wśród których znaleźli się: przedstawiciel Kancelarii Prezydenta RP – Jakub Beczek, Stanisław Gądecki – arcybiskup, Natalia Niemen – piosenkarka, Aleksander Machalica – aktor, Rafał Ziemkiewicz – publicysta, Małgorzata Ostrowska – piosenkarka, Michał Kowalonek – lider Myslovitz, Maria Poczaj – poetka, Edward Majka – ksiądz kanonik, Danuta Białas – harcmistrzyni. Aprobata płynęła z każdej strony zarówno mailowa, jak i listowna (w tym list od Lecha Wałęsy). Wsparcia udzieliły nam także Gminne Szkoły Podstawowe („Pod Lipami” i nr 1), SOSW im Janusza Korczaka w Mosinie, Gimnazja (nr 1 i nr 2), Przedszkole nr 4, Biblioteka Publiczna, wiele znamienitych lokalnych firm, których tu nie sposób wszystkich wymienić, Bank SGB w Mosinie, program Równać Szanse PAFW i PFDiM oraz Gmina Mosina i MOK.

Co więcej projekt stał się pretekstem do dalszej działalności jak odpowiada Dorota Lisiak: *Między innymi pracujemy nad przedsięwzięciem związanym z tytułem Przyjaciela Młodzieży. Działanie będzie i jest kontynuowane. Jego kształt zależy od preferencji i pomysłowości młodzieży oraz otwartości osób z życia kulturalnego i publicznego. Główny cel jest nadal aktualny – to pokazanie ludzi młodych i ich problemów.*

Natalia Niemen z młodzieżą. Czytanie fragmentów z *Szatana* z siódmej klasy w restauracji Nad Starą Piwnicą w Mosinie

Inicjatywa: „Młodzieżowa Agencja Kulturalno – Rozrywkowa”

Realizator: Stowarzyszenie Ziemia Krobska

Stowarzyszenie Ziemia Krobska wsparła działania lokalnej młodzieży. Zanim jednak młodzi ludzie zaczęli działać, przeprowadzona została diagnoza środowiska, która pozwoliła określić, czego brakuje w ofercie kulturalnej gminy Krobia. Następnie odbyły się warsztaty

dla młodzieży, podczas których opracowany został projekt obejmujący m.in. warsztaty, konkursy, zajęcia sportowe i rekreacyjne, przeglądy i pokazy filmowe, wieczory karaoke, wystawy, pokaz mody i inne. Godnym podkreślenia jest też fakt, że młodzież samodzielnie

nie wyremontowała i wyposażała dwa pomieszczenia po dawnym ośrodku zdrowia w Krobi, których używała im nieodpłatnie gmina Krobia. Tym samym powstała siedziba Młodzieżowej Agencji Kulturalno-Rozrywkowej oraz siedziba redakcji redagowanego przez młodzież miesięcznika „Głos Młodych”. O największą wartość inicjatywy zapytaliśmy Adama Sarbinowskiego, sekretarza zarządu Stowarzyszenia „Ziemia Krobska”: *Ogromną wartością projektu są w mojej ocenie przede wszystkim jego uczestnicy. Blisko 30 młodych ludzi zdecydowało, że zamiast bezproduktywnie siedzieć w domu, woli zrobić coś wspólnie i to nie tylko dla samych siebie, ale przede wszystkim dla swoich rówieśników i innych mieszkańców gminy Krobia. Pomimo wielu obowiązków szkolnych i domowych, młodzież zechciała i potrafiła wygospodarować czas nie tylko na bezpośrednie działania i zorganizowanie imprez, ale również na podnoszenie własnych umiejętności poprzez uczestnictwo w różnych warsztatach oraz na każdorazowe, wielogodzinne przygotowania do poszczególnych wydarzeń przez nią realizowanych.* W przypadku realizacji projektu bardzo wartościowa okazała się metodologia jego tworzenia. Koordynatorzy nie tylko wspólnie z młodzieżą opracowywali wspomnianą diagnozę, ale również wspólnie przygotowali projekt, biorąc pod uwagę właśnie potrzeby i pomysły młodych ludzi oraz posiadane zasoby – tak osobowe, jak i lokalowe czy rzeczowe. Zaangażowanie młodzieży jest ogromną wartością, która przyczyniła się finalnie do osiągnięcia założonych celów. Nie można też zapominać o tym, że chociaż formalnym realizatorem projektu było Stowarzyszenie „Ziemia Krobska”, do współpracy udało się zachęcić

wielu partnerów, w tym Gminę Krobia i jej jednostki organizacyjne, a także inne organizacje pozarządowe, przedsiębiorców czy też rodziców uczestników projektu. Największym sukcesem jest jednak to, że pomimo formalnego zakończenia projektu, Młodzieżowa Agencja Kulturalno – Rozrywkowa nadal działa, a młodzież realizuje kolejne swoje pomysły. *Warto wspomnieć jeszcze o tym, co szczególnie cenne okazało się dla młodych ludzi – dodaje Adam Sarbinowski. Po raz pierwszy poczuli oni, że ktoś ich słucha, chce pomóc im w realizacji pomysłów, a nie narzuca określone rozwiązania z góry. Dzięki takiemu modelowi współpracy pomiędzy koordynatorami projektu a jego bezpośrednimi uczestnikami wytworzyła się swoista więź, oparta nie na podległości młodszych wobec starszych, ale na partnerskich relacjach.*

Młodzieżowa Agencja Kulturalno-Rozrywkowa

Inicjatywa: „Myśląc o bezpieczeństwie naszych mieszkańców nie zapominamy o walorach estetycznych naszej miejscowości ”

Realizator: Ochotnicza Straż Pożarna w Krzyżankach

Członkowie OSP w Krzyżankach, widząc potrzeby mieszkańców wsi oraz ich zaangażowanie w dotychczas zrealizowane projekty, zdecydowali się przystąpić do kolejnych wyzwań na rzecz integrowania społeczności lokalnej oraz dbania o wygląd swojej miejscowości. Podczas spotkania wiejskiego, które odbyło się w marcu 2013 roku przeprowadzono diagnozę potrzeb i wytypowano najbardziej potrzebne inwestycje w Krzyżankach, które zostały skonsultowane z mieszkańcami. Na początku zaplanowano przeprowadzenie prac technicznych związanych z rozpoczęciem melioracji stawu. Następnym krokiem było zagospodarowanie terenu wokół stawu polegające na zasianiu trawy oraz posadzeniu roślin ozdobnych. Na koniec wykonano montaż ławek oraz pomostu, a także wybudowano grill. Projekt pozwolił zadbać nie tylko o walory estetyczne terenu przy stawie. Dzięki działaniom podjętym przez mieszkańców na rzecz melioracji stawu w Krzyżankach, zapewniono bezpośredni dostęp do wody w razie wystąpienia pożarów, niezależnie od pory roku oraz występowania różnego rodzaju awarii sieci wodociągowych. Pomysłodawcom projektu, czyli przedstawicielom OSP Krzyżanki udało się nie tylko przeprowadzić większość prac technicznych przy melioracji stawu, ale również pozyskać sponsorów. To wszystko dzięki ich doświadczeniu w realizacji podobnych projektów. Wcześniej za sprawą OSP powstało na przykład boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw dla dzieci. Piotr

Żółkowski, przedstawiciel Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzyżankach podkreśla: *Za szczególnie wartościową uważam mobilizację mieszkańców wioski, ponieważ bardzo chętnie brali udział we wszelkich pracach.* Dzięki melioracji stawu zauważalny jest wzrost liczby osób, które będąc na wycieczkach rowerowych i przejeżdżając przez Krzyżanki, zatrzymują się przy stawie i podziwiają efekty pracy. Co więcej, zapoczątkowany został bieg promujący zdrowy styl życia. Najważniejszym aspektem jest jednak integracja mieszkańców. Pan Piotr Żółkowski przyznał: *Sam byłem zaskoczony, że aż tylu mieszkańców pomogło. Bardzo mnie cieszy, że udało nam się osiągnąć taki cel. Walory estetyczne terenu bardzo wzbogaciły naszą wioskę. Jesteśmy dumni, że z tak zaniedbanego terenu uzyskaliśmy takie efekty.*

Chętnych do pomocy w Krzyżankach nie brakowało

Inicjatywa: „Pokaz mody Paryski Szyk Biskupiański Dryg”

Realizator: Grupa nieformalna KRYZA z Krobi

Maja Moskwa-Loman, Kierowniczka Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krobi, która wspiera Grupę nieformalną KRYZA z Krobi, zapytana o to, gdzie i kiedy zrodził się pomysł na działania, odpowiada:

Inicjatorką Pokazu mody Paryski Szyk Biskupiański Dryg jest Jolanta Łabusińska, przewodnicząca Koła Gospodyń w Wiejskich w Żychlewie, obecnie również liderka nieformalnej grupy KRYZA. Za inspirację do zorganizowania pokazu posłużyły: twórczość poetki Pani Jolanty, strój biskupiański oraz połączenie tradycji

i współczesności. Swoją gotowość do działania oraz chęć wsparcia dla Grupy KRYZA okazali przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Krobi. Dzięki takiej otwartości szybko doszło do realizacji tego pomysłu. W efekcie zorganizowano pokaz mody łączący elementy tradycyjnego stroju Biskupian z modą współczesną. Model-

ki oraz modele dbali o wygląd i istotne szczegóły charakterystyczne dla mikroregionu folklorystycznego. Mieszkańcy mieli więc sposobność poznać elementy tradycyjnego stroju. Na tym jednak nie poprzestano.

*Pokazy mody odbywały się nie tylko podczas lokalnych wydarzeń, ale i poza granicami powiatu. Maja Moskwa-Loman wspomina wielki sukces KRYZY: *Dzięki doświadczeniu z różnych pokazów i występów, grupa postanowiła spróbować sił w ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Ranczerskiej Wilkowyjce. Pomimo**

zmagania z terminami oraz innymi trudnościami, KRYZA przeszła dwa etapy konkursu i dotarła do finału, który okazał się sporym sukcesem. Tą nietypową lekcją historii folkloru udało się zintegrować społeczność lokalną, a także szerzej wypromować lokalną kulturę.

Inicjatywa: „Prezentacje Plastyczne i Teatralne – Przegląd Osób Niepełnosprawnych”

Realizator: Stowarzyszenie Rodziców i Terapeutów na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „OPUS”

Od 2004 roku Stowarzyszenie realizuje w Jarocinie imprezę pod nazwą „Prezentacje Plastyczne i Teatralne – Przegląd Osób Niepełnosprawnych”. Zeszłoroczna, jedenasta już edycja skierowana była tak, jak i poprzednie do osób niepełnosprawnych z terenu województwa wielkopolskiego. Dzięki imprezie wspomniane osoby miały okazję do prezentacji swoich umiejętności teatralnych oraz plastycznych. 6 zespołów zaprezentowało swoje umiejętności teatralne szerszej publiczności w Jarocińskim Ośrodku Kultury, natomiast 10 zespołów pokazało swoje prace na jarocińskim rynku. Ponadto każdy zespół co roku dostaje zadanie do wykonania o określonej tematyce. W zeszłym roku temat pracy konkursowej to „Jarocin – miastem muzyki rockowej”. Wszystkie prace oraz przedstawienia miały na celu pokazanie społeczności lokalnej potencjał, jaki

drzemie w osobach niepełnosprawnych. *Wszelkie formy twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych wynikają z głębszej potrzeby tworzenia, bo często sztuka jest dla nich jedynym sposobem wyrażenia siebie, swoich uczuć, skarg i marzeń, świadectwem ich człowieczeństwa – tłumaczy Anna Kobielał ze Stowarzyszenia – Przy okazji naszej imprezy aktywizujemy i angażujemy społeczność lokalną. Widownię, podczas spektakli teatralnych, stanowią głównie uczniowie jarocińskich szkół podstawowych i gimnazjów, którzy mają okazję do poszerzenia swojej wiedzy, integracji, ale też uświadomienia sobie, że osoby niepełnosprawne są zdolne wyrzucić ogromne wrażenie na widzu. W ubiegłorocznej imprezie wzięły udział łącznie 144 osoby niepełnosprawne – dodaje.*

Prezentacja teatralna

Otwarcie Prezentacji Plastycznych - Jarocin 2014

Inicjatywa: „Studio Aktorskie STA”

Realizator: Stowarzyszenie The Art

Studio powstało ponad dwa lata temu. Łączy edukację artystyczną z praktyką zawodową. Kształci osoby, które albo wiążą swoją przyszłość z teatrem, albo potrzebują pomocy przy prezentacji własnej osoby ze względu na wykonywany zawód oraz takie, które stawiają na rozwój osobisty. Inspiracją dla całej inicjatywy jest teatroterapia. Studio Aktorskie jest trzyletnie, każdy rok różni się nieco programem – i tak na 3-cim roku STA pracują nad premierami dyplomowymi. Takie pokazy, odbywające się w Teatrze Nowym, miało okazję zobaczyć około 300 poznaniaków. Łukasz Chruszcz, prezes Stowarzyszenia opisuje współpracę z kadrą: *Wykładowcami są aktorzy z poznańskich teatrów, do współpracy zapraszam także reżyserów z całej Polski, choćby po to przeprowadzić warsztat, nie zawsze po to, by zrealizować spektakl.* Studio zostało powołane ze względu na potrzebę kształcenia w sztuce aktorskiej wśród kilku osób: *Miałem już doświadczenie w prowadzeniu takich zajęć i tak powstało Studio STA. Nie mieliśmy konkretnych założeń co do jego rozwoju, pomysły powstawały i powstają na bieżąco i wynikają z potrzeby i pomysłów członków stowarzyszenia i studentów – dodaje Łukasz Chruszcz.* Wzorujemy się na amerykańskiej formie edukacji aktorskiej – w skali kraju jest to innowacyjne – dodaje. Obecnie studentów Studia Aktorskiego STA jest około 80, grają spektakle i pokazy w Teatrze Nowym. STA pracuje nad otwarciem własnej sceny. *W tym momencie jesteśmy największym ośrodkiem szkolenia aktorów w województwie – podsumowuje Łukasz Chruszcz.*

STUDNIA - dyplom studentów III roku, w reż. Antoniny Choroszy

Inicjatywa: „Wojewódzkie obchody Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki”

Realizator: Ostrowska grupa PaT „Uzależnieni od Teatru”

Młodzież i opiekunowie z ostrowskiej grupy PaT „Uzależnieni od Teatru” byli inicjatorem wydarzenia, które odbyło się w Ostrowie Wielkopolskim w czerwcu 2014 r. Wtedy to około 600 osób zgromadziło się na ostrowskim rynku i było świadkiem wielu atrakcji, takich jak spotkanie z reprezentantem Polski w piłce ręcznej Bartłojem Jaską, występu lokalnych wokalistów i tancerzy, pokazu pierwszej pomocy przedmedycznej, pokazów policyjnych psów służbowych. Były to obchody Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki przy współpracy z Wielkopolską Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu i Komendą Powiatową Policji w Ostrowie Wielkopolskim. *Celem imprezy było promowanie twórczej profilaktyki rówieśniczej. Młodzież pokazała, że można miło spędzić czas i bawić się bez używek – mówi Robert Kaczmarek - ekspert PaT. Grupa PaT realizuje program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”, który w swoich założeniach zawiera modę na życie bez uzależnień. Głos Profilaktyki jest jednym z wielu działań, które podejmowane są przez grupę.* Obok atrakcji, które odbywały się na rynku, w ratuszu odbyło się spotkanie, w trakcie którego młodzież dyskutowała o uzależnieniach. Wśród zaproszonych gości była prezes sądu rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim, kierownik ośrodka terapii i uzależnień, kurator sądowy ds. nieletnich oraz kierownik biura ds. rozwiązywania problemów uzależnień. W debacie uczestniczył także komendant powiatowy policji. O tym, że młodzież jest żywo zainteresowana tym problemem, może świadczyć fakt, że zakładany czas debaty znac-

nie się wydłużył. *Młodzież chętniej i częściej angażuje się w różne akcje profilaktyczne, a przede wszystkim staje się świadomym partnerem do rozmów na temat uzależnień. Przesłanie Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki to moda na życie bez uzależnień, życie bez narkotyków, alkoholu, dopalaczy, bez przemocy – dodaje Ania Głodek - Lider PaT.*

Iza i Andzia wraz z najukochańszą policjantką podkomisarz Kingą Fechner

Kolejny Głos Profilaktyki odbędzie w czerwcu tego roku. spektakl „Łąka”, który porusza aktualne problemy współ-
Ostrowska Grupa PaT „Uzależnieni od Teatru” wystawiła czesnej młodzieży.

Pozostałe inicjatywy zgłoszone do Konkursu w kategorii „Kultura i Sport”

- **Inicjatywa: „I edycja Galerii Bezdomnej”**
Realizator: Stowarzyszenie Plenerowy Ostrów

Podjęte działania: Fotograficzna Grupa nieformalna postanowiła zorganizować comiesięczne plenery fotograficzne, które miały na celu integrację środowiska pasjonującego się fotografią, poznanie nowych ludzi, a także zarażenie nowych osób fotografią. Tak podjęto działania stworzenia Galerii Bezdomnej, czyli wystaw fotograficznych w miejscach opuszczonych i nieużytkowanych, takich jak stare fabryki, hale produkcyjne czy inne miejsca poprzemysłowe.

Największy sukces projektu: Nowatorski pomysł spodobał się fotografom i odbiorcom ich prac z tego powodu projekt będzie kontynuowany. Ważnym sukcesem projektu jest ponowne ożywienie miejsc, które dawniej były ważnymi ośrodkami życia mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego.

- **Inicjatywa: „I Wojewódzki Kabareton Osób Niepełnosprawnych”**
Realizator: Stowarzyszenie Razem Łatwiej

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano I Wojewódzki Kabareton Osób Niepełnosprawnych. W tym celu zaadaptowano aulę w seminarium duchowym ojców Oblatów. W dniu Kabaretonu na sali zgromadziło się mnóstwo dostojnych gości m.in. starosta wolsztyński czy burmistrz miasta Wolsztyn, jednak głównymi odbiorcami była pełnosprawna publiczność, przed którą występowali niepełnosprawni artyści. Po części głównej zorganizowano poczęstunek i wymianę opinii oraz doświadczeń na tematy występów artystów.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem była szeroka promocja działań artystycznych niepełnosprawnych, którzy pokazali, jak poprzez skecze potrafią cieszyć się życiem i żartować z własnych słabości.

- **Inicjatywa: „8 Multi Art Festival, Kalisz 2014”**

Realizator: Stowarzyszenie Multi.Art

Podjęte działania: Do działań w ramach projektu należało zorganizowanie Festiwalu, który pozwoli mieszkańcom Kalisza zapoznać się z kulturą i sztuką poza instytucjami kulturalnymi. Ponadto przyczynił się do promocji młodych artystów, którzy mogli zaprezentować się szerszemu gronu odbiorców.

Największy sukces projektu: Cykliczna impreza z roku na rok zrzesza coraz więcej artystów, którzy nie tylko chcą wystąpić podczas wydarzenia, ale wnoszą do niego nowatorskie pomysły i rozwiązania.

- **Inicjatywa: „AIKIDO – skuteczny sposób na powrót do zdrowia”**

Realizator: Piłskie TKKF Związek Ognisk.

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano zajęcia z AIKIDO, które miały przyspieszyć powrót do zdrowia. Podczas zajęć uczestnicy projektu poznali specyficzne metody oddechowe, refleksoterapię, masaże, ćwiczenia fizyczne AIKIDO, ćwiczenia ze sprzętem (JO – kij do ćwiczeń i BOKKEN – drewniany miecz).

Największy sukces projektu: Projekt pozwolił zainteresować szerokie grona odbiorców alternatywnymi formami aktywności fizycznej i relaksacji.

- **Inicjatywa: „Czas na sport”**

Realizator: Aeroklub Ileszczyński

Podjęte działania: Projekt miał za zadanie zorganizowanie festynu sportowego. W tym celu przygotowano infrastrukturę, m.in. salę gimnastyczną i boisko sportowe, na którym rozstawiono scenę. Zapewniono także posiłki dla uczestników festynu. Efektem tego było wydarzenie sportowe, na którym uczestnicy wzięli udział w atrakcjach sportowych, takich jak biegi, przeloty samolotami czy zawody na strzelnicy sportowej.

Największy sukces projektu: Festyn stał się wydarzeniem cyklicznym. Z roku na rok ma być coraz atrakcyjniejszy i angażujący szerszą społeczność lokalną.

- **Inicjatywa: „Dni Kultury Ulicznej”**

Realizator: Stowarzyszenie Bank Energii Kulturalno-Artystycznej

Podjęte działania: W ramach projektu podjęto działania realizacji i organizacji stref aktywności na placu ratuszowym. Dla mieszkańców przygotowano różnorodne warsztaty m.in. taneczne, sportowe, teatralne, cyrkowe i plastyczne, a także zabawy z dziećmi. Wszystkie te działania miały na celu poszerzenie oferty kulturalnej miasta oraz integrację i zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie Kalisza.

Największy sukces projektu: Projekt spotkał się z ogromnym zainteresowaniem Kaliszan. Liczba odbiorców przerosła oczekiwania organizatorów. Na I edycji Dni Kultury Ulicznej zjawilo się 3 tysiące osób, czyli sześćkrotnie więcej niż początkowo zakładano.

- **Inicjatywa: „Działania wolontarystyczne grupy kuglarskiej”**

Realizator: Stowarzyszenie Nasza Alternatywa

Podjęte działania: W ramach Młodzieżowego Centrum Profilaktyki Alternatywa organizowane są cykliczne warsztaty kuglarskie, gdzie młodzież nabywa umiejętności żonglerki i tańca z ogniem. Młodzież uczy się funkcjonowania w rodzinie i grupie rówieśniczej, tworzy bliskie i twórcze więzi, zmienia styl życia na zdrowy i twórczy.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu była zmiana postawy młodzieży zagrożonej patologiami społecznymi i wykluczeniem na działania promujące zdrowy i aktywny wypoczynek. Uczestników projektu udało się także przekonać do podejmowania akcji wolontarystycznych przy okazji różnych wydarzeń na rzecz wspierania społeczności lokalnych.

- **Inicjatywa: „FWMT Mosina Cup 2014 – VI Młodzieżowy Turniej Piłki Nożnej”**

Realizator: KS 1920 Mosina

Podjęte działania: W ramach działania zorganizowano duży turniej piłkarski. W tym celu przygotowano infrastrukturalę, czyli zadbanie o boisko oraz miejsce dookoła niego, gdzie drużyny miały spędzać czas podczas trwania turnieju. Podjęto także kampanię marketingowo-promocyjną, która miała za zadanie przyciągnąć jak największą ilość drużyn piłkarskich.

Największy sukces projektu: Projekt wpłynął na zwiększenie roli piłki nożnej w świadomości rodziców młodych piłkarzy, co doprowadziło do ich zaangażowania się w kolejną edycję turnieju. Co więcej, przekonał ich do roz-

poczęcia treningów przez nowych, młodych adeptów piłki nożnej.

- **Inicjatywa: „Miłość wszystko zwycięża – Misterium o bł. E. Bojanowskim”**

Realizator: Stowarzyszenie Gloria In Musica

Podjęte działania: W ramach działania zorganizowano prawykonanie oratorium „Miłość wszystko zwycięża...” na lubońskim rynku. W tym celu skompletowano zespół złożony z ponad 120 wykonawców, w tym aktorów, solistów operowych, piosenkarzy, muzyków jazzowych, czy chórów.

Największy sukces projektu: Działanie przyczyniło się do zmiany mentalności mieszkańców Lubonia, którzy wyrazili sympatię dla tego wydarzenia oraz chęć uczestnictwa w podobnych zdarzeniach kulturalnych.

- **Inicjatywa: „My, Niepełnosprawni wspólnie na szczyty polskich gór”**

Realizator: Stowarzyszenie Społeczne na Rzecz Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski

Podjęte działania: W ramach projektu powstało Koło Miłośników Gór zrzeszające osoby niepełnosprawne i pełnosprawnych wolontariuszy. Celem działania Koła jest zdobycie Korony Gór Polski, czyli 28 najwyższych szczytów Polski.

Największy sukces projektu: Projekt wpłynął na duże zaangażowanie osób niepełnosprawnych w aktywność sportową i społeczną, a także ich integracja z pełnosprawnymi członkami Koła.

- **Inicjatywa: „Obchody 135-lecia linii kolejowej Poznań-Piła”**

Realizator: Nadwarciańska Kolej Drezynowa

Podjęte działania: Zadanie polegało na zorganizowaniu Obchodów 135 - lecia linii kolejowej Poznań – Piła. W jego ramach otwarto okolicznościową wystawę w Muzeum Regionalnym w Rogoźnie. Zorganizowano także przejazd pociągu „Jubilat”, który na każdej z wyznaczonych stacji był witany występami orkiestr dętych oraz poczęstunkiem – tortami i oranżadą kolejową.

Największy sukces projektu: Działanie wpłynęło na wzrost znajomości lokalnej historii wśród mieszkańców regionu leżącego na trasie linii kolejowej Poznań – Piła.

- **Inicjatywa: „Park ginących zawodów i tradycji”**

Realizator: Stowarzyszenie Kulturalne Tradycja

Podjęte działania: W ramach działania zorganizowano wystawę na tablicach, które opisują wymarłe zawody i tradycje, prelekcje, pokazy, spotkania dla zwiedzających park w wiacie. Zamontowano także grę światowid, która pozwala na łatwe ugruntowanie wiedzy poznanej w parku ginących zawodów i tradycji.

Największy sukces projektu: Projekt pozwolił wypromować park na terenie całej Polski jako bardzo popularnej atrakcji turystycznej. Przyciągnął odbiorców i wpłynął na pozytywny rozwój całego regionu.

- **Inicjatywa: „Pociąg do Cooltury – międzynarodowe półkolonie”**

Realizator: Fundacja Centrum Aktywności Twórczej

Podjęte działania: Odbiorcami projektu są co roku dzieci i młodzież z subregionu leszczyńskiego. Dzięki udziałowi w projekcie, mają one szansę spędzić wakacje letnie oraz zimowe na tygodniowych turnusach, które prowadzą wolontariusze z krajów europejskich i nie tylko. Tam poznają inne kultury, biorą udział w warsztatach teatralnych, artystycznych, sportowych, ekologicznych, kulinarnych, rękodzielniczych. Na zakończenie przygotowujemy przedstawienie i piknik na wolnym powietrzu, do udziału w których zaproszeni są rodzice i opiekunowie.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem było zaangażowanie dzieci w alternatywne dla miejskich aktywności sposoby na spędzanie wolnego czasu (animacje, gry, zabawy czy rękodzielnictwo) oraz przyjazd wolontariuszy spoza Unii (Ghany, Jordanii, Egiptu, Turcji, Macedonii).

- **Inicjatywa: „Powiatowy przegląd twórczości artystycznej seniorów *O złoty chodak*”**

Realizator: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Chodowskiej

Podjęte działania: W ramach cyklicznie odbywającej się imprezy organizowane są takie działania, jak: powiatowe przeglądy twórczości artystycznej seniorów, przeglądy dorobku artystycznego szkoły podstawowej i gimnazjum, wręczenie statuetek dla ucznia – ambasadora ziemi chodowskiej czy jarmarki twórców ludowych i kolekcjonerów.

Największy sukces projektu: Projekt zaktywizował lokalną społeczność do podejmowania innych ciekawych inicjatyw, jak np. założenie zespołu „Chodowskie Nutki” przez seniorki z gminy Chodów.

- **Inicjatywa: „Razem możemy więcej – budowa przystani rowerowej i boiska sportowego”**
Realizator: Grupa Rowerowa Szczytniki-Koninko

Podjęte działania: Stowarzyszenie jest organizatorem imprez sportowych w Szczytnikach, w tym rajdów rowerowych. Ogromne zainteresowanie turystyką rowerową stało się dla nich impulsem do stworzenia Przystani Rowerowej na popularnej trasie rowerowej Poznań-Kórnik. Stało się to o tyle istotne, że w każdym z rodzinnych rajdów rowerowych organizowanych przez Stowarzyszenie brało udział ponad 300 rowerzystów, co świadczy o tym że turystyka rowerowa w tym rejonie rozwija się dynamicznie. Duża część inwestycji wykonana została w czynie społecznym mieszkańców Szczytnik i Koninka.

Największy sukces projektu: Podczas rajdów oraz wspólnych prac nad budową przystani rowerowej i innych obiektów w Szczytnikach i okolicach udało się zintegrować mieszkańców, czego efektem było stworzenie bliższych więzi międzysąsiedzkich i tym samym urealnienie kolejnych wyzwań i planów na kolejne inwestycje.

- **Inicjatywa: „Sędzia Taekwondo”**
Realizator: Klub Sportowy Tiger Wielkopolska

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano szkolenie dla 15 osób z zakresu znajomości przepisów rywalizacji sportowej i sędziowania walk Taekwondo. Dzięki temu uzyskali oni wiedzę i kompetencje, które pozwoliły im na możliwość prowadzenia zawodów sportowych w tej dyscyplinie. W konsekwencji grupa inicjatywna zorganizowała zawody „II Wielkopolskie Mikołajkowe Mistrzostwa Taekwondo”, w których udział wzięło aż 254 zawodników z całego kraju.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem był dalszy rozwój Klubu Sportowego, który profesjonalizował organizowane zawody oraz wykorzystał wiedzę sędziów w codziennych treningach. Dodatkowo promocja tak dużej imprezy przyczyniła się także do popularyzacji tej dyscypliny sportu oraz nakłonieniu mieszkańców powiatu do aktywnego i zdrowego spędzania wolnego czasu.

- **Inicjatywa: „Smaki dzieciństwa”**
Realizator: Stowarzyszenie Krzemianki

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano konkurs gminy Krzemieniewo na Smaki dzieciństwa. Miało to na celu zaktywizowanie mieszkanki gminy do działań społecznych i uczestnictwa w organizowanych

przez stowarzyszenie warsztatach i wydarzeniach. Dodatkowo zorganizowane warsztaty kulinarne zintegrowały grupę kobiet oraz zachęciły je do dalszego rozwijania pasji i umiejętności kulinarnych.

Największy sukces projektu: Największym efektem projektu była aktywizacja mieszkanki gminy Krzemieniewo, które chętnie brały udział w kolejnych warsztatach kulinarnych oraz innych działaniach Stowarzyszenia.

- **Inicjatywa: „Sportowe wakacje”**

Realizator: Kółko Rolnicze w Nowym Białczu

Podjęte działania: Działania obejmowały organizację 3-dniowego wydarzenia dla mieszkańców Nowego Białcza oraz okolic, podczas którego odbył się rajd rowerowy, zwiedzanie przez uczestników stacji kolejowej w Śmiglu, festyn dla dzieci i młodzieży czy turniej piłkarski.

Największy sukces projektu: Sukcesem projektu była nadspodziewanie duża liczba uczestników – 150 osób.

- **Inicjatywa: „Spotkanie ze sztuką – Opatówek 2014”**

Realizator: Grupa nieformalna Inicjatywa dla Opatówka Stowarzyszenia Wspólny Kalisz

Podjęte działania: Projekt polegał na zorganizowaniu cyklu wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców gminy Opatówek. Składały się na nie takie imprezy, jak: koncert karnawałowy promujący młodych muzyków prezentujących repertuar znanych kompozytorów m. in. Bach, Chopin, koncert młodych talentów z Opatówka, którzy przedstawili utwory polskiej sceny muzycznej czy Gala Operowa, wieńcząca cały cykl z udziałem artystów wrocławskiej sceny operowej.

Największy sukces projektu: Projekt pozwolił wzbogacić ofertę kulturalną gminy Opatówek, spowodował zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w imprezy kulturalne, ich zainteresowanie i chęć pomocy przy organizacji kolejnych tego typu wydarzeń.

- **Inicjatywa: „Spotkanie ze Świętym Mikołajem”**

Realizator: Stowarzyszenie ECHO

Podjęte działania: W ramach działań organizowane są spotkania świąteczne, które odbywają się cyklicznie od 2007 roku do dziś. Organizacja takiego spotkania ma na celu wsparcie rodzin najuboższych z miasta Leszna – obecnie jest to około 780 rodzin. Dzięki temu każde dziecko ma możliwość uczestniczenia w podtrzymywaniu

tradycji ubierania choinki czy śpiewania kolęd. Apogeum wydarzenia jest spotkanie ze Świętym Mikołajem, który obdarowuje każde dziecko prezentem.

Największy sukces projektu: Najważniejszym efektem projektu jest wsparcie dla rodzin najuboższych i utrwalanie w nich przekonania, że nie są osamotnione w życiu, a szczególnie podczas Świąt Bożego Narodzenia.

- **Inicjatywa: „Stacja rowerowa Złotkowo”**

Realizator: Stacja rowerowa Złotkowo

Podjęte działania: Projekt doprowadził do zbudowania stacji rowerowej, która leży na trasie żółtego szlaku pętli dookoła Poznania. Jej powstanie ma za zadanie integrację rowerzystów, promocję lokalnej turystyki oraz sprzyjanie odpoczynkowi podczas przejazdu pętli Poznania.

Największy sukces projektu: Powstanie stacji przyczyniło się do uzupełnienia działań Grupy inicjatywnej i stworzenia jej dogodnej infrastruktury, która na co dzień zajmuje się turystyką rowerową i pieszą, a w sezonie zimowym narciarstwem biegowym.

- **Inicjatywa: „SZAL – Szamocińska Akademia Liderek”**

Realizator: Społeczne Stowarzyszenie Edukacyjno-Teatralne Stacja Szamocin

Podjęte działania: W odpowiedzi na sytuację polityczną, społeczną i zawodową kobiet w Polsce Grupa inicjatywna przez 8 miesięcy organizowała comiesięczne, kilkudniowe szkolenia, warsztaty, etudy terenowe, konsultacje dotyczące konstruowania wniosków o dotacje, konsultacje i zajęcia z coachingu, autoprezentacji i form relaksujących. Przedstawiono także prezentacje dorobku lokalnych organizacji i grup twórczych oraz organizowano spotkania z „Niesamowitymi Polkami” i kobietami na stanowiskach prezydentek, starostów, wójtów i sołtysek.

Największy sukces projektu: Projekt pozwolił jego odbiorczyniom uwierzyć we własne siły. Po spotkaniach i warsztatach uczestniczki projektu podjęły kroki do działania na rzecz własnego rozwoju i samorealizacji, m. in. tworzą samodzielnie projekty w swoich miejscowościach, biorą aktywny udział w życiu politycznych czy realizują swoje inicjatywy poprzez nowo założone organizacje pozarządowe.

- **Inicjatywa: „T jak teatr, czyli pozwólcie mi tworzyć i grać dla innych”**

Realizator: Stowarzyszenie Maryśki

Podjęte działania: W ramach projektu najważniejszym z zadań było powołanie do życia grupy teatralnej Agrafka, która w swoim składzie skupiała dzieci przedszkolne i ich rodziców. Za główny cel projektu postawiono sobie ciąg zadań, prowadzących do przygotowania przedstawień jasełkowych. W ramach przygotowań uczestnicy projektu stworzyli dekorację oraz stroje.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem był szeroki rozgłos przygotowania przedstawienia w społeczności lokalnej, co niosło ze sobą liczne pokazy Jasełek na różnych uroczystościach, w tym na finale WOŚP w Poniecu.

- **Inicjatywa: „Tutaj każdy może. II Giełda Pomysłów”**

Realizator: Stowarzyszenie Partnerstwo Lokalne w Śmiglu

Podjęte działania: W ramach projektu grupa inicjatywna postanowiła zorganizować już II edycję imprezy – Targów Pomysłów. Miała ona miejsce w Sali Centrum Kultury w Śmiglu. Na potrzeby projektu powstało łącznie 15 stanowisk, na których zostały zaprezentowane wyroby rękodzielnicze od szydełkowych po wyroby z papieru, w tym wikliny papierowej. Zorganizowano także konkurs na najsmaczniejszą potrawę z grzyba, który cieszył się bardzo dużym powodzeniem.

Największy sukces projektu: Projekt zainteresował mieszkańców Śmigla lokalnym dziedzictwem kulturowym.

- **Inicjatywa: „WLKPlayer – Wielkopolska Interaktywna Mapa Dźwiękowa”**

Realizator: Fundacja Art-On

Podjęte działania: W ramach projektu, przy współpracy z grafikiem i programistą, stworzono platformę muzyczną, która zrzesza artystów rozsianych po całej Wielkopolsce. Dzięki staraniom Fundacji każdy artysta może zamieścić opis swojej działalności na stronie internetowej oraz fragmenty twórczości.

Największy sukces projektu: Projekt stał się inspiracją do dalszych działań. Są już plany, które mają na celu dalsze rozbudowywanie i ulepszanie platformy WLKPlayer m. in. stworzenie anglojęzycznej wersji strony, stworzenie aplikacji mobilnej czy rozbudowanie baz danych w zakładkach „Ludzie” i „Miejsca”.

- **Inicjatywa: „Wehikuł czasu”**

Realizator: Stowarzyszenie Mieszkańców Zgierzynki

Podjęte działania: Działania projektu miały przyczynić się do większej integracji mieszkańców wsi i zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń. W tym celu podjęto takie działania, jak: budowa boiska do piłki plażowej, ogrodzenie placu zabaw, wybudowanie miejsca do grilla czy wyposażenie placu zabaw. Rozpoczęto także prowadzenie dwóch kronik informacyjnych z życia społeczności lokalnej – jedną z historią miejscowości zakopano dla przyszłych pokoleń, a druga jest prowadzona jako kontynuacja obecnych czasów.

Największy sukces projektu: Projekt umożliwił zachowanie ciągłości historycznej wsi Zgierzynka oraz dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

- **Inicjatywa: „Zgrupowanie kadry Polski osób po amputacjach”**

Realizator: LKS Zjednoczeni Pudliszki

Podjęte działania: Projekt polegał na zorganizowaniu turnieju piłki nożnej dla dzieci i młodzieży. Najważniejszym z działań było zaproszenie kadry Polski, która uprawia piłkę nożną dla osób po amputacjach. Tym sposobem społeczność lokalna miała okazję do obejrzenia niespotykanej formy meczu piłki nożnej, zobaczyć, jak radzą sobie ludzie po wypadkach i chorobach. Turniej miał także zaszcześcić w mieszkańcach zdrowy i aktywny tryb życia. Dla zawodników był również formą przygotowania do Mistrzostw Świata w Meksyku.

Największy sukces projektu: Projekt umożliwił zaangażowanie wolontarystyczne lokalnej społeczności na rzecz organizowania wydarzeń promujących aktywny i zdrowy tryb życia.

Edukacja i Rozwój

*W ramach Konkursu ze 112 zgłoszonych działań
32 inicjatywy wpisały się w kategorię Edukacja i rozwój
z czego 8 znalazło się w gronie laureatów.*

Podmioty ekonomii społecznej przestrzenią dla edukacji i rozwoju.

Podmioty ekonomii społecznej odgrywają coraz większą rolę w obszarze edukacji i rozwoju. Stają się ważnym partnerem w kształtowaniu procesów uczenia się. Uświadamiają, że edukacja powinna nam towarzyszyć przez całe życie. Co więcej, przejmują prowadzenie na przykład szkół, wspierają talenty, kształcą kadry oraz edukują nieformalnie, wskazując tym samym na ogromną rolę dbania o rozwój osobisty i społeczny.

Edukują

Podmioty ekonomii społecznej pełnią bardzo ważną rolę w szeroko rozumianej oświacie. Coraz częściej prowadzą szkoły czy oferują uczniom zajęcia pozalekcyjne oraz pozaszkolne. Wspierają szkoły w realizacji działalności programowej, często proponując jej rozszerzenie. Organizacje prowadzą placówki oświatowe i dostarczają usługi edukacyjne na podstawie zdiagnozowanych potrzeb, co czyni ich ofertę zdecydowanie bardziej dostosowaną do obecnych oczekiwań. Dzięki temu odpowiadają również na specyficzne potrzeby rodziców, którzy w większym stopniu niż dotychczas są zaangażowani w działania na rzecz szkoły. Placówki prowadzone przez organizacje mogą być propozycją dla zamożnych rodziców, aczkolwiek w ostatnim czasie stanowią głównie ratunek dla małych, wiejskich szkół, które są zagrożone likwidacją. Działalność pozalekcyjna oraz pozaszkolna proponowana przez organizacje to bardzo szeroki wachlarz perspektyw. Budują świadomość obywatelską w dzieciach i młodzieży, an-

gażują również do podejmowania działalności wolontarystycznej. Dają możliwości rozwoju różnorodnych pasji – od działalności harcerskiej, sportowej przez artystyczną, kulturalną po rozwijanie zainteresowań dotyczących przedsiębiorczości. Działalność organizacji w zakresie edukacji i wychowania to również ważny czynnik rozwoju ekonomizacji III sektora. Podmioty ekonomii społecznej coraz częściej zajmują się prowadzeniem nie tylko szkół, ale i żłobków czy przedszkoli. W tym obszarze podejmowane są również inicjatywy o charakterze wychowawczym i opiekuńczym, jak na przykład tworzenie rodzin zastępczych.

Uczą przez całe życie

Podmioty ekonomii społecznej dbają również o to, by uczyć się przez całe życie. W tym aspekcie przodują Uniwersytety Trzeciego Wieku prowadzone m.in. przez organizacje pozarządowe, które zapewniają seniorom bardzo szerokie spectrum możliwości. Wiek emerytalny coraz częściej oznacza nie tylko wypełnianie obowiąz-

ków domowych, ale i aktywne oraz twórcze spędzanie wolnego czasu. Takim idealnym miejscem rozwijania potencjału są właśnie uniwersytety, które zapewniają kształcenie ustawiczne, a jednocześnie pobudzają do aktywności twórczej czy ruchowej. Zapewniają swoim odbiorcom bardzo rozmaite sposoby spędzania jesieni życia. Działania proponowane przez Uniwersytety Trzeciego Wieku wprowadzają w życie seniorów dynamikę oraz kreatywność w spędzaniu wolnego czasu. Przeciwstawiają się stereotypowemu myśleniu o emeryturze jako czasie ograniczeń, monotonii czy nudy. Pełnią nie tylko ważne funkcje edukacyjne, oferując wykłady, sympozja, szkolenia, kursy, ale i funkcje integracji społecznej. Organizacje, dzięki prowadzonej działalności edukacyjnej, wspierają szeroko rozumiany rozwój seniorów. Mobilizują ich do podejmowania nowych wyzwań, nauki języka czy obsługi nowoczesnych technologii. Dają również nieocenione wsparcie psychiczne i wyzwalają pasje, które wcześniej, często ze względu na obowiązki zawodowe i domowe, były całkowicie uśpione.

Edukują nieformalnie

Ważną rolę podmiotów ekonomii społecznej jest promowanie i wdrażanie edukacji nieformalnej. Wychodzą bowiem naprzeciw temu, że edukacja formalna często ogranicza poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań czy wytyczanie nowych kierunków. Diagnozując potrzeby odbiorców, prezentują coraz ciekawsze oferty wspierania rozwoju zarówno dzieci i młodzieży, jak i dorosłych czy seniorów. Organizacje stosując metody edukacji nieformalnej, uczą pozyskiwania umiejętności życiowych, rozwijania charakteru, nabywania umiejętności

społecznych. Rozwijają również tak istotną umiejętność jak współpraca w zespole, która wiąże się ze zdolnością do podejmowania inicjatyw w ramach grupy, umiejętnością efektywnego porozumiewania się, gotowością do uczciwego zachowania się oraz poszanowania zasad obowiązujących w zespole.

Wspierają talenty i rozwijają kadry

Ważną rolę podmiotów ekonomii społecznej w obszarze edukacji i rozwoju jest również wspieranie talentów, a także kształcenie kadr. Organizacje prowadzą programy stypendialne, które wspierają rozwój wybitnych osób na przykład po to, by mogły realizować programy badawcze. Takie wsparcie jest szczególnie ważne wśród dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. To często jedyna szansa, aby osoby potrzebujące mogły kształcić się na wyższych uczelniach bez obaw o finansowanie stancji czy wyżywienia. Sektor pozarządowy wyposaża również wiele osób w bardzo ważne kompetencje – nie tylko wiedzę, ale również umiejętności oraz doświadczenie. W tym aspekcie przygotowują kadry do pełnienia bardzo różnych zawodów. Na przykład koordynatorzy wolontariatu mogą doskonale sprawdzać się w życiu zawodowym jako osoby zarządzające zespołami. Organizacje dają również szanse na naukę specjalistycznych kompetencji na przykład z zakresu księgowania czy opracowywania grafik. Przekazują nie tylko kompetencje z obszarów, którymi się zajmują, ale również przekazują ważne wartości oraz postawy, takie jak: zaangażowanie w pracę, odpowiedzialność, kreatywność czy samodzielność.

Do tego, jak ważną rolę w procesie szeroko rozumianego rozwoju, w tym również edukacji i wychowania, odgrywają podmioty ekonomii społecznej, przekonują

podejmowane przez nie inicjatywy. Niech więc lektura rozdziału będzie dla Państwa nie tylko ciekawa, ale i inspirująca

*Joanna Jękot – Łażniak
– animatorka w Centrum PISOP*

Laureaci w kategorii „Edukacja i Rozwój”

Inicjatywa: „Bronią języka – sztandar i pieśń w stuletniej drodze niepodległości”

Realizator: Orkiestra Quantum Ochotniczej Straży Pożarnej w Rychwale

Celem działania było pobudzenie postaw patriotycznych mieszkańców powiatu konińskiego oraz zaangażowanie młodych ludzi w tworzenie historii swojego małego miasteczka. Projekt powstał w oparciu o wydarzenia historyczne oraz ich rocznice, które miały bardzo duży wpływ na wydarzenia związane z tożsamością narodu polskiego. Na zakończenie projektu odbył się finałowy koncert, w którym udział wzięło ok. 300 artystów-amatorów. Dzięki realizacji projektu mieszkańcy gminy Rychwał mogli wykazać się zaangażowaniem na rzecz społeczności lokalnej. Umożliwiło to młodzieży zdobycie doświadczenia w organizacji działań kulturalnych oraz czynne uczestnictwo w budowaniu wartości patriotycznych. *Dzieciom i młodzieży umożliwił osiągnięcie indywidualnych sukcesów. Stworzył możliwość wykazania się umiejętnościami literackimi, wokalnymi, muzycznymi i organizacyjnymi. Dorosłym wykonawcom pozwolił na przekazanie młodemu pokoleniu*

*bardzo ważnych sygnałów dotyczących budowania pokolenia aktywnego społecznie, obywatelskiego i dbającego o wartości narodowe i patriotyczne. Cele wychowania patriotycznego, jak i cel dotyczący współpracy międzypokoleniowej, które postawiliśmy w założeniach projektu, przekładają się na aktywność społeczną młodych ludzi w kolejnych realizowanych zadaniach – dodaje Zbigniew Osajda z Orkiestry Quantum Ochotniczej Straży Pożarnej w Rychwale. Członkom Orkiestry Quantum realizacja projektu pozwoliła na zaistnienie zarówno w środowisku lokalnym, jak i powiatowym. Umożliwiła wykazanie się umiejętnościami artystycznymi i organizacyjnymi, ale przede wszystkim wyzwoliła chęć podejmowania kolejnych działań. Podkreśla to także Agnieszka Krawczyńska – członkini Orkiestry: *Głównym efektem jest zwiększona aktywność w lokalnej społeczności naszego miasteczka. Zarówno dorośli, jak i dzieci chętniej angażują się w działania prowadzone przez orkiestrę.**

Bardzo często ludzie pytają o kolejne podobne inicjatywy, w związku z czym podjęliśmy się organizacji kolejnego koncertu. Zbigniew Osajda określa, co było największym sukcesem projektu: zaangażowanie i zaktywizowanie społeczności lokalnej we wspólnym zadaniu. Jest to niesamowicie trudne zadanie, zważywszy na coraz trudniejszy proces wychowawczy młodego pokolenia. Nam udało się stworzyć wielopokoleniowy zespół artystyczny, w którym udział wzięło niemal 300 osób w wieku od 10 do 70 lat. Przekazaliśmy grupie około 3 tysięcy osób ważne przesłanie, które dotyczy naszych wartości patriotycznych. Zachęciliśmy do aktywnej pracy młodzież z małej rolniczej gminy, która pisała poezję patriotyczną, wykonała recitale piosenki żołnierskiej oraz koncerty patriotyczne dla swoich rówieśników. Efekty projektu przełożyły się na kolejne

inicjatywy Orkiestry.

Orkiestra Quantum - koncert w Rychwale

Inicjatywa: „Instalacja Edukacyjna 1938-1945 Historia Prawdziwa” Realizator: Stowarzyszenie Przyszań

Instalacja Edukacyjna 1938-1945 Historia Prawdziwa ukazywała wybrane zagadnienia II Wojny Światowej. Głównym motywem przedsięwzięcia był patriotyzm w każdym tego słowa znaczeniu – opowiada Jacek Sulkowski ze Stowarzyszenia Przyszań. W przygotowanie widowiska historycznego włączono młodzież jako grupy rekonstrukcyjne wydarzeń. Wykorzystano sprzęt i eksponaty historyczne. Za pomocą scenografii przestrzennej, rekonstrukcji miejsc i wydarzeń, dźwięku i światła oddziaływano na zmysły adresatów. Zaangażowana grupa aktorów podkreślała i potęgowała napięcie oraz wrażenia, jakie przeżywali ludzie w czasie wojny. Przedstawiono

Fragment instalacji

sceny między innymi z przesłuchania łączniczki przez gestapo. W scenografii wykorzystano elementy charakterystyczne dla obozu koncentracyjnego z piecem krematoryjnym i wymowną bramą z napisem „Arbeit Macht Frei”. *Zależało nam na tym, aby pokazać, a w zasadzie przekazać młodym ludziom, biorącym czynny udział w instalacji prawdy historycznej, o wydarzeniach z II wojny w taki sposób, aby poczuli klimat tamtych dni. Poczuli to, co ich rówieśnicy czuli w tamtym czasie* – podkreśla J. Sulkowski. W ciągu 7 dni instalację obejrzało ponad 1

500 osób w różnym wieku – uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, w tym klasy mundurowe. *Ta nietypowa lekcja historii na długo pozostanie w pamięci. Wszyscy do tej pory są pod ogromnym wrażeniem instalacji – przedstawienia, a także akcji promocyjnej prowadzonej na ulicach miasta. Często spotykamy się z gratulacjami oraz pytaniami, kiedy robimy następną instalację. Są także rzeczowe efekty w postaci filmów dvd, zdjęć, plaketek*” – dodaje Jacek Sulkowski.

Inicjatywa: „Jestem, ponieważ jesteśmy”

Realizator: Stowarzyszenie Koniński Kongres Kobiet

Głównym celem projektu na terenie subregionu konińskiego było zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy wobec dziewcząt w wieku 14-19 lat. *Pomysł na organizację dla młodych (choć pierwotnie dla wszystkich) kobiet,*

szkoleń antyprzemocowych zrodził się w naszych głowach już dawno temu. Założenie stowarzyszenia można uznać za pierwszy krok. Miałyśmy dość słuchania w wiadomościach informacji o gwałtach, samobójstwach, pobiciach

Ćwiczenia WENDO pod okiem instruktorki

młodych dziewcząt, miałyśmy dość przemocy wobec kobiet. Komisje alkoholowe, które powinny zajmować się problemem zapobiegania przemocy, robią niewiele, same zaś nie mają kreatywnych pomysłów – opowiada Agnieszka Jeżak ze Stowarzyszenia Koniński Kongres Kobiet. W ramach projektu zorganizowano prelekcje na temat przemocy – jej rodzajach i źródłach oraz o tym, gdzie szukać pomocy. Uczestniczyło w nich 248 osób, z czego 29 wzięło udział w drugiej części akcji, którą był kurs podstaw WENDO. *To nie tylko nauka samoobrony, ale przede wszystkim nauka pewności siebie, poznanie własnej siły i wzmocnienie samooceny* – dodaje A. Jeżak. Uczestniczki

projektu zdobyły wiedzę, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie. Wypracowany został także program przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W przypadku takich projektów zmierzenie efektów, rezultatów czy określenie celu nie jest takie proste. *Nie umiemy ocenić, czy dziewczęta nie będą bardziej narażone na przemoc czy będą umiały się obronić. Możemy jednak z całą stanowczością stwierdzić, że projekt był im potrzebny* – twierdzi A. Jeżak. Organizatorzy współpracowali z pracownikami szkół, przedstawicielami Policji i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Inicjatywa: „Kolorowe Biblioteki”

Realizator: Fundacja Femina Project

Fundacja podjęła działania mające na celu edukację i aktywizację dzieci i ich rodziny z terenów wiejskich w formie warsztatów bajkoterapii. O inspiracji mówią tak: *Projekt związany z bajkami i opowieściami zamierzaliśmy zrealizować w wiejskich bibliotekach, jego rozpoczęcie było podyktowane potrzebą stworzenia miejsc, które będą przyjazne dzieciom i spełnią wszelkie walory praktyczne*. Organizatorzy wybrali biblioteki w Biezdrowie i Nowej Wsi, w których miały odbywać się spotkania. Jednak ze względu na warunki tam panujące, realizacja projektu stała pod znakiem zapytania. *W trakcie realizacji musieliśmy zweryfikować plany i przeprowadzić gruntowny remont pomieszczeń* – wyjaśnia Wiesława Kubaczewska. Dzięki podjęciu takiej decyzji biblioteki bardzo zyskały. Oba obiekty znacznie się zmieniły,

pomieszczenia zostały wyremontowane i doposażone. Na ścianach pojawiło się murale. Teraz jest tam kolorowo i przyjemnie. Efektów pracy Fundacji Femina Project, Wronieckiego Ośrodka Kultury oraz innych podmiotów i osób prywatnych nie da się nie zauważyć. W odremontowanych Bibliotekach odbywają się cykliczne zajęcia dla ich mieszkańców (dzieci, młodzieży i dorosłych). Oznacza to, że stworzone dzięki inicjatywie miejsce przyciąga i mobilizuje pracowników Biblioteki do aktywności. *Przy realizacji projektu Kolorowe Biblioteki skupiliśmy wiele osób, które zaangażowały się w działania przez pracę własną, wkład finansowy oraz rzeczowy. Projekt wymagał wiele wysiłku, ale efekt końcowy był imponujący i wart takiego zaangażowania – mówi Wiesława Kubaczewska i na koniec dodaje: Zewsząd słyszymy, że nasze wiejskie biblioteki są bardzo ładne, czyste i kolorowe i zawsze coś się w nich dzieje. To nas mobilizuje do dalszej pracy.*

Nowoczesne, kolorowe i funkcjonalne sale z meblami dla dzieci i odnowionymi techniką decoupage krzesłami i biurkiem dla dorosłych

Inicjatywa: „Moja ulica”

Realizator: Fundacja Rozwoju Inicjatyw Kreatywnych

Ulice Jabłkowskiego i Podgórze to kaliskie ulice, które wymagają rewitalizacji z uwagi na duże zagrożenie wykluczeniem społecznym i marginalizacji ich mieszkańców. Fundacja Rozwoju Inicjatyw Kreatywnych z Kalisza postanowiła zrealizować projekt skierowany do młodzieży w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym właśnie z tego terenu. *Jedna z członkiń Fundacji, będącej pomysłodawcą projektu, mieszkała na ul. Podgórze, zna-*

ła specyfikę miejsca, sytuację młodych osób tam mieszkających – tłumaczy Monika Frątczak z Fundacji. Fakt degradacji ulic Jabłkowskiego i Podgórze jest dla większości kaliszan oczywisty, ale niewiele osób zna zdanie bezpośrednio zainteresowanych – mieszkańców tych miejsc. Głos grupy szczególnie niedocenionej należy do dzieci i młodzieży. W warsztatach i spotkaniach wzięło udział łącznie 13 osób. Młodzież za pomocą tech-

nik fotograficznych miała możliwość wypowiedzenia się na temat jakości życia w swojej dzielnicy. Umieszczone na kaliskich ulicach i podwórkach prace dzieci i młodzieży wywołały dyskusję nad stanem poszczególnych dzielnic oraz propozycjami spędzania wolnego czasu dla najmłodszych. Monika Frątczak dodaje, że *dzieci mają wyjątkową zdolność dostrzegania tego, co i w jaki sposób można zmienić na ich ulicach, żeby było jeszcze przyjemniej, a przede wszystkim bezpieczniej. Nie zawsze wymaga to dużego nakładu finansowego, czasami wystarczą dobre chęci i kilka par rąk do pomocy.* 16 prac stanęło łącznie w siedmiu miejscach Kalisza, w tym na rynku.

Finał projektu „Moja Ulica”

Inicjatywa: „Uczymy z przyjemnością! – pomoc dzieciom i młodzieży w nauce – wolontariat” Realizator: Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu w Pile

Stowarzyszenie zajmuje się promocją wolontariatu i prowadzeniem biura pośrednictwa pracy dla wolontariuszy. Realizacja nagrodzonego projektu opierała się przede wszystkim na działaniach wolontariuszy, którzy pomagali w nauce słabszym, potrzebującym pomocy uczniom z najróżniejszych środowisk. Rozwiązanie, jakie oferuje pilski wolontariat to dyskretna pomoc w nauce – nie każdemu z łatwością przychodzi zwrócenie się z prośbą o wyjaśnienie, gdy czegoś się nie umie lub nie rozumie. *W ciągu dwóch lat realizacji projektu z naszej pomocy skorzystało sześć szkół podstawowych, w których dzieci pracowały z wolontariuszami zarówno grupowo, jak i indywidualnie – rozpoczynając kontakt od zabawy, wspólnych zajęć plastycznych, przechodząc do pomocy*

Pilscy wolontariusze nagradzani podczas Gali Wolontariatu

w lekcjach i indywidualnych korepetycji – mówi Grażyna Dobosz pełniąca funkcję skarbnika w Stowarzyszeniu. Wolontariusze pracowali w szkołach, ośrodku szkolno-wychowawczym, domu dziecka, świetlicach, wyjątkowo w domu podopiecznego. To głównie uczniowie gimnazjów, szkół średnich, studenci, ale także seniorzy, osoby pracujące zawodowo – każdy z nich został odpowiednio przygotowany do pracy z dziećmi i młodzieżą. Wolontariusze mogą pochwalić się swoimi sukcesami edukacyjnymi, dzięki ich wsparciu uczestnicy korepetycji zadawali poprawki przedmiotów szkolnych, a nawet egzaminu maturalnego. Realizator projektu ściśle

współpracował z placówkami pomocy społecznej oraz placówkami edukacyjnymi. To głównie z tych źródeł pozyskiwał informacje, kto i jakiej pomocy potrzebował, a następnie kierował tam odpowiedniego wolontariusza. *Zgłoszenia ciągle napływają, dlatego zamierzamy kontynuować nasz wolontariat, staramy się pozyskać środki na działania, chociaż nie potrzebujemy wiele* - informuje G. Dobosz. Wolontariusze pracujący przy Stowarzyszeniu Centrum Wolontariatu w Pile zostawali niejednokrotnie doceniani na Galach Wolontariatu.

Inicjatywa: „Wielkoduchy, czyli program rozwoju wolontariatu w szkołach podstawowych”.

Realizator: Stowarzyszenie Centrum Promocji Inicjatyw Społecznych CREO

Misją Stowarzyszenia jest przekazywanie idei wolontariatu dzieciom i młodzieży: *Tworząc Projekt Wielkoduchy, staraliśmy się, aby pokazać najmłodszym, że pomaganie jest frajdą, a każdy dobry uczynek ma znaczenie. Ważne dla nas jest to, że kształtowanie pewnych postaw i zachowań zaczyna się właśnie w dzieciństwie, dlatego staramy się przekazywać dobre wzorce uczniom* – mówi Natalia Stroiwas ze Stowarzyszenia CREO i dodaje: *Pomysł Wielkoduchów to odpowiedź na problem związany z ograniczoną aktywnością wśród młodych uczniów. W pierwszej edycji Wielkoduchów udział wzięło 10 szkół z powiatu poznańskiego, w kolejnych ich liczba wzrosła do 31 szkół wojewódzkich. Obecnie w projekcie zaangażowanych jest ponad 600 dzieci. Wielkoduchy to projekt z solidnym i przemyślanym planem działania: W pierwszej kolejności*

rekrutowaliśmy szkoły, następnie w zakresie nowych metod edukacji szkoliliśmy wybranych nauczycieli. Warsztaty są również po to, aby stworzyć platformę do wymiany doświadczeń z innymi pedagogami. Mamy też sygnały z innych szkół, że chciałyby się one przyłączyć do Wielkoduchów – uzupełnia N. Stoiwas. Na pytanie o efekty realizatorzy odpowiadają: *Sukcesem jest fakt, że dzięki wsparciu wyszkolonych nauczycieli dzieci przekonały się, jak ważną rolę w życiu społecznym odgrywa wrażliwość, empatia i pomoc drugiemu człowiekowi. Obszary działań są przeróżne: współpraca z seniorami, ekologia, wolontariat sportowy, dbanie o zwierzęta. Przykładowo w tegorocznej wielkanocnej zbiórce żywności Wielkoduchy zebrały blisko 1,5 tony darów dla potrzebujących. Dla realizatorów godna uwagi jest współpraca: nie tylko Wiel-*

koduchów pomiędzy sobą i rówieśnikami ze szkoły, ale również całego klubu z inną organizacją pozarządową lub instytucją społeczną. Młodzi swoją postawą pokazują, że współpraca w sektorze NGO jest wskazana i razem

Inicjatywa: „Zakład – Makerspace ”

Realizator: Fundacja Animatoria

Zakład – Makerspace jest otwartym warsztatem. Jest to miejsce ponadprzeciętne. Prowadzona w kooperatywie działalność techniczno – intelektualno – produkcyjna. Mając na celu propagowanie idei samowystarczalności, recyklingu i kooperacji, działacze Fundacji stworzyli przestrzeń do zdobywania zarówno wiedzy i umiejętności, jak i do wprowadzania w życie swoich pomysłów, na które brakuje miejsca w domu. Tworząc Zakład, inspirowaliśmy się sposobem funkcjonowania ruchu MAKERSPACE z całego świata. Pomysłodawcą rozpoczęcia działalności w takim kształcie był Paweł Janowski, członek Zarządu naszej Fundacji – opowiada Żaneta Przepiera z Fundacji Animatoria. Zakład pozwala realizować pasje oraz sprzyja poszukiwaniom inspiracji do tworzenia najbardziej niezwykłych projektów. Na ten moment jest to jedyne tego typu miejsce w Polsce. Jak dodaje Żaneta Przepiera: Pojawiają się już ludzie, którzy przyjeżdżają do nas na wizyty studyjne, żeby dowiedzieć się, jak zorganizować podobne warsztaty w swoich miastach. Niezwykle jest również zaangażowanie ludzi i chęć do tworzenia tego miejsca dla siebie i innych. W warsztatach wzięło udział 400 osób, a około 1000 skorzystało z efektywnej pracy Zakładu. W Poznaniu

można naprawdę dużo zdziałać. Dodajmy, że w ramach projektu powstała publikacja będąca poradnikiem dla obecnych i przyszłych wolontariuszy pt. „Zobacz w sobie Wielkoducha”.

Zakład - uczestnicy warsztatu

znalazło się więc szerokie grono fanów pracy rzemieślników – od spawania przez szlifowanie po krawiectwo. W ostatnim czasie uczestnicy stworzyli autorskie maszyny! Cyklicznymi imprezami w Zakładzie są: „Naprawiaj nie wyrzucaj” – mająca na celu promocję postawy proekologicznej, skupiającej się na analizie własnego stosunku do rzeczy nienadającej się do użytku lub niepotrzebnych, „Noc Majsterkowicz” – czyli pokazanie za-

kładu jak i miejsca przyjaznego i sprzyjającego pracy. Na pytanie związane z planami działacze Animatorzy odpowiadają: *Naszym głównym celem jest istnieć, nie jest to łatwe w obliczu finansów, których zawsze brak. Inne cele zmieniają się i zależą od tego, co przyniesie czas. Najważniejszym zadaniem dla nas jest ciągła możliwość rozwoju tego miejsca.* Kapituła najwyższej oceniła innowacyjność i korzyści społeczne zrealizowanego zadania.

Pozostałe inicjatywy zgłoszone do Konkursu w kategorii „Edukacja i Rozwój”

- **Inicjatywa: „Amatorska Grupa Teatralna Dorośli Dzieciom”**

Realizator: Spółdzielnia Socjalna ECOSS

Podjęte działania: Działania projektu obejmowały przygotowanie scenariusza do bajki. Został on później wykorzystany w przedstawieniu dla dzieci, w którym zagrali dorośli z lokalnego środowiska.

Największy sukces projektu: Projekt zwrócił uwagę społeczności lokalnej na możliwość czerpania przyjemności z kultury. Było to szczególnie widoczne w trakcie spektakli, na których grupa inicjatywna odnotowała wysoką frekwencję.

- **Inicjatywa: „Budujemy budy!”**

Realizator: Rotaract Club Poznań

Podjęte działania: W pierwszej kolejności podjęto współpracę z Rotarianami z Wolsztyna, którzy pomogli zebrać i przewieźć sprzęt potrzebny do wybudowania bud dla psów z Przytuliska w Wolsztynie. Następnie zorganizowano materiały na budy od lokalnych przedsiębiorców. Uwieńczeniem tych działań było wybudowanie nowych miejsc noclegowych dla psów przez dzieci z Domu Dziecka w Wolsztynie.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem akcji było kontynuowanie współpracy pomiędzy wychowankami Domu Dziecka a Przytuliskiem. Wielu z nich zgłosiło się jako wolontariusze do pomocy przy prowadzeniu schroniska.

- **Inicjatywa: „Dawno, dawno temu na wsi”**

Realizator: Koło Gospodyń Wiejskich w Wilkowicach przy Kółku Rolniczym S.K.R.

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano festyn dla mieszkańców Wilkowic i okolicznych miejscowości. Na jego potrzeby rekonstrukcję zagrody wiejskiej wykonali członkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Lipieńskiej. Powstała chata z żywym inwentarzem, która była rekonstrukcją zagrody wiejskiej z początku XX wieku oraz dostarczył narzędzia do pracy w polu, jakimi posługiwano się na początku poprzedniego stulecia. Organizator zajął się także wszystkimi pracami polowymi związanymi z organizacją infrastruktury. Dodatkowo wolontariusze i gospodynie przeprowadzili prace nad scenografią otoczenia zagrody chłopskiej, przygotowali stroje oraz posiłki.

Największy sukces projektu: Udało się stworzyć imprezę, która z roku na rok rozrasta się o nową liczbę uczestników nie tylko z Wilkowic, ale także z okolicznych miejscowości i miasta Leszna.

- **Inicjatywa: „Duży czy mały w kuchni doskonały”**

Realizator: Ochotnicza Straż Pożarna Rogowo

Podjęte działania: W ramach projektu podjęto się zorganizowania warsztatów kulinarnych dla 3 grup odbiorców: osób starszych, dzieci oraz dla osób niepełnosprawnych. Odbyło się 5 takich warsztatów, których menu było dostosowane do każdej z tych grup. W celu dobrej obsługi warsztatów dziewczyny z grupy inicjatywnej musiały poświęcić wiele czasu na przygotowanie merytoryczne wydarzenia, zakup i dostarczenie półproduktów oraz zorganizowanie i przygotowanie sali i kuchni.

Największy sukces projektu: Dzięki inicjatywie pięciu dziewcząt udało się we wspólny sposób zintegrować ze sobą mieszkańców wsi, którzy połączyli się wspólną pasją do gotowania.

- **Inicjatywa: „Edukacja osób starszych przez promocję treningu intelektualnego i fizycznego”**

Realizator: Stowarzyszenie Koniński Uniwersytet Trzeciego Wieku

Podjęte działania: Uniwersytet Trzeciego Wieku w Koninie przystępując do realizacji swoich działań kierował się ideą wprowadzenia nowego modelu postrzegania osób starszych. Senior na miarę naszych czasów to osoba postępową, pewną siebie i imponującą rodzinie. Warsztaty odbywające się na Uniwersytecie dedykowane są tym, którzy zakończyli już pracę zawodową, mają powyżej 60 lat i chcą swój wolny czas poświęcić

rozwijaniu sprawności intelektualnej i fizycznej. Uniwersytet otwarty jest także na tych, których trzeba „wyrwać” z zaczarowanego kręgu domowego, szukających wsparcia, kontaktów z innymi. W ofercie Uniwersytetu znajdowały się zajęcia z technik ćwiczenia pamięci, autoterapii, poprawiające sprawność ruchową.

Największy sukces projektu: W roku akademickim 2013/14 Uniwersytet Trzeciego Wieku w Koninie uzyskał 50 nowych słuchaczy. Sale wykładowe 2 razy w miesiącu są pełne przez blisko 100 słuchaczy na każdym wykładzie. W czasie spotkań również inni mieszkańcy Konina zapełniają salę na 160 miejsc. Autoterapia przyjęła się do tego stopnia, że 2 rok z rzędu w planie UTW ćwiczy 9 grup po 12 słuchaczy, w tym mężczyźni - co jest zjawiskiem godnym odnotowania.

- **Inicjatywa: „Jak tu się połapać? – żonglerka i work-life balance”**

Realizator: Spółdzielnia Socjalna Blues Hostel

Podjęte działania: Pomysł powstał dzięki osobom zafascynowanym żonglerką i szeroko pojętą pedagogiką cyrku. Organizator chciał reklamować żonglowanie, które niesie ze sobą wiele korzyści dla rozwoju osobistego, co nie jest powszechnie znane. Realizatorzy działania chcieli rozpowszechnić ten nietypowy sposób rozwoju, i poinformować iż poprzez wzmacnianie motywacji do działania ma ono realnie pozytywny wpływ na procesy uczenia się, poprawę koordynacji wzrokowo ruchowej, usprawnienie współpracy między półkulami mózgowymi, relaksację.

Największy sukces projektu: Zrealizowano zamierzony cel - uświadomienie uczestnikom, że sztuka kuglarska może wpłynąć nie tylko na zręczność, ale też poprawić wyniki na innych polach. Organizatorzy wywarli wpływ na postrzeganie żonglerki. Chcą to przedsięwzięcie kontynuować.

- **Inicjatywa: „Letnia półkolonia z nami radość i harmonia”**

Realizator: Fundacja „Tęczowe Dzieciństwo” im. Janusza Korczaka

Podjęte działania: Celem działań podjętych przez Fundację było zapewnienie 158 dzieciom atrakcyjnego wypoczynku letniego, który przyczynił się do promocji zdrowia, życia rodzinnego, stymulacji prawidłowego rozwoju psychofizycznego i intelektualnego dzieci, zapobiegania patologiom oraz ukierunkowania zainteresowań dzieci i młodzieży. Inicjatorzy przedsięwzięcia, poprzez organizację zajęć, wsparli rodziny w zapewnieniu dzieciom optymalnych warunków do rozwoju. W ramach realizowanych półkolonii każdego dnia dzieci w czterech grupach tematycznych otrzymywały zadania: szkolenie związane z żeglarstwem, kajakarstwem, wędkowaniem, marsz na orientację i wiele innych.

Największy sukces projektu: Półkolonie stanowiły bardzo atrakcyjną ofertę dla dzieci i ich rodziców. Czas ten był spożytkowany na edukację i mądrą zabawę. Dzięki różnorodnym zajęciom nikt się nie nudził, bowiem w części atrakcji udział brali także rodzice kolonistów. Zawiązane na nowo więzy rodzinne są jednym z najważniejszych osiągnięć. Organizatorzy planują wpisać to wydarzenie na stałe w swoje działania.

- **Inicjatywa: „Mama prawie idealna”**
Realizator: Nieformalna Grupa Strefa Rodzica

Podjęte działania: W celu zwiększenia szans kobiet nieaktywnych zawodowo, w ramach projektu, zostały podjęte takie działania, jak: organizacja Ciuchowiska, czyli imprezy dla kobiet, na której wymieniano się odzieżą, obuwaniem i dodatkami, warsztaty z psychologiem, podczas których kobiety poznały swoją wartość i mocne strony możliwe do wykorzystania w życiu zawodowym, warsztaty radzenia sobie ze stresem, komunikacji z dzieckiem, spotkanie z brafterką udzielającą porad, jak dbać o biust i dobrać sobie odpowiedni biustonosz.

Największy sukces projektu: Projekt zwiększył wiarę kobiet we własne możliwości. Dał im impuls do zmiany swojej sytuacji społeczno-zawodowej, poszukiwania nowej drogi życiowej prowadzącej do spełnienia i szczęścia.

- **Inicjatywa: „Nasze osiedle, mój świat”**
Realizator: Stowarzyszenie Podnieś Głowę

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano zajęcia integrujące dzieci, młodzież oraz seniorów na osiedlu Krzyżowniki-Smochowice. Na spotkaniach starsi mieszkańcy mogli podzielić się swoją wiedzą o przeszłości i skonstrastować z doświadczeniem i wiedzą osób młodych. Wiedza ta została wykorzystana w warsztatach edukacyjno-kulturalnych obejmujących trzy obszary tematyczne: literacki, fotograficzny i grafiki komputerowej.

Największy sukces projektu: Podjęte działania przyczyniły się do integracji osiedla, zaspokojenia potrzeb kulturalnych jego mieszkańców.

- **Inicjatywa: „Nie przegap wyborów”**

Realizator: Grupa nieformalna Niezależni wyborcy Nowego Tomyśla pod Patronatem Stowarzyszenia Wielkopomoc

Podjęte działania: Przeprowadzone działania promowały udział w wyborach poprzez: akcję plakatową, rozwieszenie banerów, rozdawanie ulotek, zachęcanie mieszkańców do formułowania pytań do kandydatów na burmistrza oraz emitowanie nagrań z otwartych spotkań z kandydatami, czy ustawienie urny i potykacza przypominające o wyborach.

Największy sukces projektu: Projekt wpłynął na zwiększenie świadomości wyborczej wśród mieszkańców gminy, co przyczyniło się do wzrostu frekwencji wyborczej o prawie 8%, a także zmiany władz lokalnych jako efekt przeprowadzonych rozmów z kandydatami.

- **Inicjatywa: „Otwarcie pięciu niezwykłych placówek oświatowych Fundacji Familijny Poznań na terenie Poznania i okolic”**

Realizator: Fundacja Familijny Poznań

Podjęte działania: Działania objęły otwarcie 4 przedszkoli, każde charakteryzuje się unikalną tematyką przewodnią prowadzenia zajęć m. in. przedszkole o charakterze przyrodniczym, sportowym czy podróżniczym. W każdym z nich stosuje się nowoczesne metody edukacyjne oraz stwarza jak najlepsze warunki do rozwoju dziecka. Otwarto także jedną szkołę, która jest prowadzona w takim samym duchu edukacyjnym jak przedszkola.

Największy sukces projektu: Stworzenie unikalnego środowiska do jak najlepszego rozwoju dzieci z terenu gminy Rokietnica oraz miasta Poznania, a także zainteresowanie swoją działalnością innych placówek oświatowych w Poznaniu i okolicach.

- **Inicjatywa: „Pozaszkolne formy edukacji artystycznej”**

Realizator: Fundacja Etiuda

Podjęte działania: Działania miały charakter edukacji muzycznej w żłobkach, przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjalnych w Swarzędzu i okolicach. Efektem tego były takie wydarzenia, jak wspólny występ kołędowy dla Władz Gminy i Miasta Swarzędz, występy dzieci w wieku przedszkolnym na festynie dożynkowym

w Zalasewie, koncert dla Fundacji Rotary, wiosenna audycja skrzypcowa. We wszystkich tych wydarzeniach artystami były osoby, które wcześniej brały udział w ramach edukacji muzycznej związanej z projektem.

Największy sukces projektu: Dzięki projektowi poszerzyła się grupa uczennic, która rozwija swoje zdolności muzyczne w ramach Fundacji.

- **Inicjatywa: „Półnutki – integracja i aktywizacja członków społeczności lokalnej na rzecz wspierania dzieci i młodzieży”**

Realizator: Stowarzyszenie Zamek

Podjęte działania: W ramach projektu przeprowadzono różnego rodzaju typy działań, jak warsztaty, spotkania, wyjazdy, imprezy integracyjne, jednak najważniejsze było zorganizowanie w Biedrusku imprezy integracyjnej dla dzieci i ich rodziców – andrzejek na Zamku. Oprócz różnych gier i zabaw zorganizowano także bal dla dorosłych, który był uwieńczeniem starań o rejestrację stowarzyszenia.

Największy sukces projektu: Projekt zaktywizował i zintegrował bardzo dużą grupę odbiorców, której liczba przekroczyła 300 osób.

- **Inicjatywa: „Przyjdź się przytul”**

Realizator: Fundacja Dr Lucy

Podjęte działania: Działania polegały na zorganizowaniu warsztatów dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich i dla studentów, na których rozmawiano o możliwości socjalizacji tysięcy porzuconych zwierząt, a także szeroko omawiano ich świadomość oraz możliwość aktywizacji w tym procesie. Prowadzono również spotkania dla osób niepełnosprawnych, które dzięki kontaktowi ze zwierzętami uczestniczyły w ich procesie rehabilitacji.

Największy sukces projektu: Sukcesem projektu jest edukacja ponad 3000 uczestników projektu na temat sposobu traktowania i zajmowania się zwierzętami oraz przedyskutowanie trudnych i nietypowych sytuacji, których uczestnikami mogły być zwierzęta i ich opiekunowie.

- **Inicjatywa: „Reintegracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych oraz integracja z lokalną społecznością”**

Realizator: Centrum Integracji Społecznej w Zgierzynie

Podjęte działania: W Centrum organizowane są liczne warsztaty m. in. krawiecki, remontowo-gospodarczy oraz ogrodniczy, które mają na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych z terenu działania Centrum.

Największy sukces projektu: Dzięki działalności Centrum następuje aktywizacja zawodowa kobiet bezrobotnych, które nabywają nie tylko umiejętności praktyczne na warsztatach, ale także silne psychologiczne bodźce do podjęcia działania i zmiany swojego życia.

- **Inicjatywa: „Savoir vivre – nasza codzienność”**

Realizator: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PROGRES

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano warsztaty dla uczniów szkół gimnazjalnych i licealnych, które poruszały tematykę zasad Savoir vivre obowiązujących w codziennym życiu uczniów. Oprócz zajęć teoretycznych odbyły się także warsztaty praktyczne.

Największy sukces projektu: Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem. Uczniowie wyrażali chęć do dalszej edukacji w zakresie zasad Savoir vivre.

- **Inicjatywa: „Skąd? Dokąd? Przystanek Śmigiel”**

Realizator: Stowarzyszenie INGA

Podjęte działania: W ramach projektu na terenie jednej ze śmigielskich szkół zostało zorganizowane spotkanie młodzieży z wolontariuszami z Ghany, Gruzji, Hiszpanii i Turcji. Spotkanie to miało na celu przybliżenie młodzieży idei wolontariatu europejskiego jako szansy na zdobycie doświadczenia zawodowego, poznania młodzieży z innych państw oraz zmotywowanie do poszerzania horyzontów i nauki języków obcych.

Największy sukces projektu: Uczestnicy projektu poznali kulturę Ghany, Turcji, Gruzji i Hiszpanii, a także zostali zmotywowani do nauki języków obcych.

- **Inicjatywa: „Stypendia Studenckie Fundacji Absolwent”**

Realizator: Fundacja Absolwent

Podjęte działania: Działania podejmowane przez Fundację mają na celu wyłonienie najzdolniejszej młodzieży ze szkół średnich, która dzięki programowi otrzymuje comiesięczne stypendium za najlepsze wyniki w klasie maturalnej. Stypendium jest kierowane do młodzieży, która będąc w trudnej sytuacji materialnej osiąga bardzo dobre wyniki w nauce, a swoją pracą i pasją inspiruje rozwój lokalnej społeczności.

Największy sukces projektu: Do największego sukcesu należą efekty mierzalne stypendystów Fundacji, którzy z powodzeniem kończą 3 rok studiów wyższych i dzięki wsparciu decydują się na dalszą karierę naukową. Byli stypendyści zostają pracownikami naukowymi lub doktorami na uczelni.

- **Inicjatywa: „Szlakiem skarbów Wielkopolskiego dziedzictwa kulturowego”**

Realizator: Grupa nieformalna Aktywne Kobiety z Patronem Stowarzyszenie „Nasza Lipa”

Podjęte działania: W ramach projektu podjęto działania, które miały na celu zachowanie polskiego folkloru muzycznego, tanecznego, słownego oraz innych elementów dziedzictwa kulturowego. Działania te polegały na zorganizowaniu 11 warsztatów edukacyjno-animacyjnych, których efektem było powstanie ludowego zespołu tanecznego i wokalnego. Uczestnicy warsztatów zwiększyli także swoją wiedzę z zakresu etnografii.

Największy sukces projektu: Działania projektu są nadal kontynuowane, co pozwala na kultywowanie polskiego folkloru, prezentację umiejętności zespołu tanecznego szerszemu gronu odbiorców.

- **Inicjatywa: „Uprzejmość wobec osób niepełnosprawnych”**

Realizator: Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Dysplazją Ektodermalną oraz Alergią „Jesteśmy”

Podjęte działania: W ramach projektu zorganizowano warsztaty dla uczniów szkół podstawowych, na których bardzo szeroko został omówiony problem niepełnosprawności, jego rodzaje i przyczyny. Uczniowie poznali także zasady, jakie powinni stosować wobec osób niepełnosprawnych, dzięki czemu odkryli prawdziwe znaczenie tolerancji i akceptacji drugiego człowieka.

Największy sukces projektu: Udało się zmienić postrzeganie osób niepełnosprawnych wśród uczniów szkół podstawowych, a także zwiększyć zainteresowanie zajęciami różnych placówek oświatowych.

- **Inicjatywa: „Warsztaty i koncert piosenek w polskim oraz amerykańskim języku migowym”**

Realizator: Towarzystwo Tłumaczy i Wykładowców Języka Migowego Gest

Podjęte działania: W celu zwrócenia uwagi szerszej społeczności na problemy komunikacji z osobami głuchymi, podjęto działania warsztatowe, które miały pokazać charakterystykę i specyfikę języka migowego polskiego i amerykańskiego, a także zintegrować osoby niesłyszące z resztą społeczności. Zorganizowano koncert artystyczny, w którym udział wzięli artyści głusi oraz słyszący, a także goście specjalni – Stephen Torrence, MEZO, Piotr Szumilas oraz Jakub Zaborski.

Największy sukces projektu: Efektem projektu było pokazanie języka migowego jako artystycznej ekspresji podczas koncertu w Auli Artis. Co więcej udało się zintegrować i zbliżyć do siebie osoby głuche ze słyszącymi oraz pozbyć się uprzedzeń, które traktują o ludziach głuchych jako niepełnosprawnych lub chorych.

- **Inicjatywa: „Wędrówki z Panem Tadeuszem”**

Realizator: Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Gminy Kościan

Podjęte działania: W ramach projektu zostały zorganizowane wycieczki dwudniowe dla dzieci i młodzieży, podczas których poznawano postać Adama Mickiewicza, epokę romantyzmu i historię regionu. W ramach wycieczek stworzono program rozrywkowo-teatralny dla uczestników, którzy mogli wykazać się zdolnościami literackimi, aktorskimi czy malarskimi. W celu promocji wydano przewodnik turystyczny z miejscami pobytu sławnego wieszca. Podsumowaniem projektu było widowisko historyczne pt. „Zajazd mickiewiczowski”.

Największy sukces projektu: Dzięki udziałowi w projekcie zwiększyła się wiedza dzieci i młodzieży na temat najbliższej ojczyzny.

- **Inicjatywa: „Wspólnota dla bezdomnych”**

Realizator: Stowarzyszenie Integracyjne Wspólnoty BARKA

Podjęte działania: Działania podjęte przez organizację wspierają blisko 250 osób bezdomnych, wykluczonych społecznie, opuszczających zakłady karne czy uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Polegają na prowadzeniu działalności przedsiębiorczej, takiej jak dom wspólnoty dla bezdomnych, Centrum Aktywizacji Bezrobotnych, gospodarstwo rolne czy ogród ekologiczny.

Największy sukces projektu: Działania sprzyjają usamodzielnianiu się podopiecznych organizacji, wychodzeniu z problemów związanych z życiem na ulicy, czy w nałogu na rzecz podjęcia aktywności zawodowej i ponownego wejścia do społeczeństwa.

- **Inicjatywa: „Wszystko w naszych rękach”**
Realizator: Stowarzyszenie Kasztanowy Szlak

Podjęte działania: Zorganizowano konferencję dla 100 kobiet, podczas której zostały podkreślone dotychczasowe działania kobiet z gminy Rydzyna, a także nagrodzone Liderki różnych grup inicjatywnych. Kolejnym działaniem była organizacja warsztatów rozwojowych z wytwarzania eko-kosmetyków dla 28 pań z 4 wiosek.

Największy sukces projektu: W ramach projektu zostały założone Koła Gospodyń Wiejskich oraz Stowarzyszenia. Dodatkowo jednym z większych sukcesów organizacyjnych było zorganizowanie Gali z okazji Dnia Kobiet, na którym zebrało się 200 pań.

Ekologia i Ochrona Środowiska

*W ramach Konkursu ze 112 zgłoszonych działań
tylko 6 inicjatyw wpisało się w kategorię Ekologia i
ochrona środowiska*

Zielony sektor

Myśląc o organizacjach ekologicznych w Polsce, od razu na myśl przychodzą te działające na ogólnoswiatową skalę. Jednak na tych organizacjach działalność w obszarze ekologii i ochrony środowiska się nie kończy. W naszym najbliższym otoczeniu działa bardzo dużo podmiotów, które małymi kroczkami chcą zmienić naszą rzeczywistość i zadbać o następne pokolenia.

Według badań prowadzonych przez Stowarzyszenie Klon/Jawor tylko 2% organizacji pozarządowych działa w obszarze ochrony środowiska. Pierwsze polskie organizacje ekologiczne rozpoczęły swoją działalność w ubiegłym wieku. Zrzeszają one osoby, którym zależy na dbaniu o stan środowiska naturalnego, badaniu oddziaływań człowieka na otoczenie czy też racjonalnym zarządzaniu zasobami pochodzenia naturalnego. Jedną z najstarszych organizacji ekologicznych w Polsce jest Liga Ochrony Przyrody, której logo z charakterystycznym żubrem zna niemal każdy. Liga znana jest m.in. z kampanii edukacyjno-popularyzatorskich, prowadzi szeroką i znaczącą działalność wydawniczą, redaguje miesięcznik „Przyroda Polska”. Mniejszym stażem, ale równie prężnym działaniem może pochwalić się np. Klub Gaja. Zajmuje się on długofalowymi programami, kampaniami oraz akcjami na rzecz ochrony środowiska, polepszenia warunków życia zwierząt hodowlanych i dzikich oraz zagadnieniami związanymi z jakością życia człowieka w stosunku do ograniczonych zasobów naturalnych Ziemi i potrzeb innych żyjących na niej stworzeń.

Środowisko organizacji ekologicznych składa się z wielu różnych form prawnych: stowarzyszeń – zarówno osób fizycznych jak i gmin; związków stowarzyszeń – o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym; fundacji; a także lokalnych organizacji turystycznych i lokalnych grup działania. Zaliczają się do nich również Ochotnicze Straże Pożarne, w kompetencjach których leży zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska, jak na przykład usuwanie skutków skażenia środowiska podczas wypadków drogowych i przemysłowych. Coraz częściej w tym gronie pojawiają się także spółdzielnie socjalne, które starają się trwale wypełnić nisze m.in. w eko-produkcji.

Organizacja ekologiczna swoje cele realizuje poprzez działalność statutową. Znajdują się w nich zarówno działania naukowe, jak i społeczne. W zależności od profilu danej organizacji, dostępnych zasobów ludzkich i finansowych różne są ich obszary oddziaływania. Jak powszechnie wiadomo, nie każda organizacja zajmuje się całym środowiskiem naturalnym. Wiele z nich wybiera mały obszar działania np. skupia się wyłącznie na ochronie praw zwierząt czy jeszcze bardziej wąsko – na

ochronie określonej grupy zwierząt bądź wyłącznie jednego gatunku.

Telewizja i media społecznościowe nakreśliły nam wizerunek osób zajmujących się działaniami proekologicznymi jako ludzi przeciwnych rozwojowi, stawiających ponad dobro cywilizacji i życia ludzkiego ochronę przyrody w każdym jej aspekcie. Oczywiście te ekstremistycznie działania są w istocie narzędziem, które pozwala dotrzeć do szerokiej opinii publicznej i podnieść świadomość oraz skuteczność działań. Tymczasem organizacje ekologiczne prowadzą wiele różnych projektów, nie zawsze popularyzowanych przez media.

Działań podejmowanych przez organizacje ekologiczne jest wiele w najróżniejszych dziedzinach. Zaczynając od bardzo prostych – prowadzonych często w porozumieniu ze szkołami np. przez uczniów zrzeszonych w szkolnych kołach ochrony przyrody – jak porządkowanie terenów zielonych, zbieranie odpadów recyklingowych czy zbiórki karmy dla zwierząt, sadzenie drzew obecnie, poprzez akcje edukacyjne i promocyjne zachowań proekologicznych, prowadzenie badań w obszarze ochrony środowiska po włączenie się w politykę regionalną.

Co ważne, organizacje ekologiczne często włączają w swoje działania wielu partnerów (np. aktywiści Greenpeace w „Projekt: Pszczoła”, w ramach którego stawiane są w całej Polsce hotele dla owadów zapylaczy, współpracuje z takimi podmiotami, jak: organizacje pozarządowe, szkoły, grupy sąsiedzkie, kooperatywy, zarządcy parków i skwerów, wspólnoty mieszkaniowe, otwarte ogrody działkowe itp.). Popularyzują ekologiczne rozwiązanie związane z codziennym życiem

(np. w powiecie wrzesińskim funkcjonuje Stowarzyszenie Eko-Technologie, które powstało, by promować ekologiczne rozwiązania w gospodarstwie domowym). Spora ich część zajmuje się zwierzętami czy generalnie promocją zdrowego stylu życia. Łączy je pasja i zaangażowanie w sprawy ochrony środowiska. Ze względu jednak na swoją różnorodność organizacje ekologiczne nie mają jednej wspólnej ideologii. Wyrażają one różne stanowiska wobec tych samych problemów.

Organizacje te ciągle się rozwijają. Klasyczne pojęcie organizacji ekologicznej ulega mocnym przeobrażeniom. Organizacje dbają o swój rozwój, starają się dotrzymać kroku i odpowiadać na potrzeby współczesnych czasów. To sprawia, że zmienia się nie tylko postrzeganie obszaru, w jakim działają przez społeczeństwo, ale również charakter tych organizacji. Coraz rzadziej są one organizacjami strażniczymi czy naukowymi i coraz częściej jednak chcą trafić do nas – do zwykłego obywatela, aby edukować, wpajać nawyki ekologicznego myślenia i uświadamiać zagrożenia płynące z naszych ludzkich działań na świat dookoła nas.

Katarzyna Sulejewska – doradczynie w Centrum PISOP

Laureaci w kategorii „Ekologia i Ochrona Środowiska”

Inicjatywa: „Bezdomni ludzie – bezdomnym psom”

Realizator: Stowarzyszenie Wielkopomoc

Stowarzyszenie uruchomiło przedsiębiorstwo społeczne prowadzące schronisko. Opiekę i pracę w nim powierzono bezdomnym osobom. Czym kierowali się organizatorzy? *Inspiracją generalnie był długotrwały marazm organizacji. W momencie objęcia odpowiedzialności za Stowarzyszenie mieszkańcy domu byli już tak wyizolowani z lokalnego środowiska, że postanowiłem to jak najszybciej zmienić – mówi Hieronim Włodarczyk i dodaje – kierowałem się generalnie rozpoznaniem rynku lokalnego w skali gminy i powiatu, starałem się znaleźć niszę. Moim celem nie było konkurowanie z jakimkolwiek już istniejącym działaniem – a stworzenie czegoś nowego, może nie innowacyjnego, ale czegoś, czego nie ma. Całość przedsięwzięcia była silnie oparta na współpracy z jednostkami samo-*

ządu terytorialnego. W związku ze zlikwidowaniem kolejnego schroniska zaoferowano, by przy Stowarzyszeniu powołać przedsiębiorstwo dla osób dotkniętych bezdomnością. Dzięki ich pracy kolejni lokatorzy mogą znaleźć schronienie w „Zwierzakowie”. Zarówno efekty jak i cel zdecydowanie przerósł oczekiwania: począwszy od zaangażowania mieszkańców domu w opiekę nad bezdomnymi psami, aż po budowanie zaufania lokalnego w gminie i powiecie. Osoby bezdomne okazały się znakomitymi opiekunami psów, wielokrotnie podkreślały, że wzajemnie się rozumieją, a gminy nie szczędziły nam pochwał i uznania - dodaje organizator. Inicjatywa jest trwała: umowę z przedsiębiorstwem podpisało 7 gmin, a kolejne 15 oczekuje w kolejce na podpisanie, które

Hieronim Włodarczyk pod odebraniem nagrody

Schronisko w całej okazałości

„pocztą pantoflową” dowiedziały się o jego działalności. Poziom świadczonych usług oraz zaangażowanie w to, co robią, to coś co ich wyróżnia. *Nasze działanie nie jest czymś nowym, ale za to skala jest rzeczywiście godna po-*

dziwu. Ilość adoptowanych piesków w roku 2014 to aż 138. To zaangażowanie przejawia się również w ilości wolontariuszy, którzy regularnie odwiedzają nas i wyprowadzają pieski na spacer – podsumowuje Hieronim Włodarczyk.

Inicjatywa: „Rewitalizacja zbiornika wodnego” Realizator: Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Lipieńskiej

Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lipieńskiej podjęło się rewitalizacji zbiornika wodnego ze względu na troskę członków stowarzyszenia o uratowanie jednego z nielicznych akwenów wodnych, jakie pozostały na terenie Wilkowic. Kiedyś było ich około dwudziestu, a obecnie pozostały tylko cztery. Stowarzyszenie zdecydowało o przejściu stawu w dzierżawę od Starostwa Powiatu Leszczyńskiego po to, by go oczyścić i zamienić w piękny obiekt rekreacyjny. W trakcie prac, które z przerwami trwały blisko sześć miesięcy, członkowie stowarzyszenia wraz z mieszkańcami Wilkowic przepracowali społecznie prawie dwa tysiące godzin. Sami rolnicy poświęcili blisko 186 godzin, użyczając swojego sprzętu i rąk do pracy. Do współpracy włączyli się również przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw, którym nie była obojętna inicjatywa stowarzyszenia i mieszkańców. Sylwester Przydrożny, prezes stowarzyszenia podkreślił, że *decyzja o rewitalizacji stawu była spontaniczną reakcją mieszkańców Wilkowic, którą członkowie stowarzyszenia skierowali na odpowiednie tory. Sylwester Przydrożny wierzy, że działania podjęte przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lipieńskiej są kolejnym krokiem w obronie zbiorników*

wodnych, a także przeciwdziałaniu procesowi stepowienia Wielkopolski. Prezes Stowarzyszenia zapytany o największą wartość inicjatywy wskazał, że *wspólna praca była widocznym elementem integrującym naszą lokalną społeczność. Wykonanie tego projektu stanowiło dla dużej grupy moich koleżanek i kolegów autentyczną satysfakcję z pożytecznie wykonanej pracy społecznej.*

Staw w dniu oddania w użytkowanie mieszkańcom Wilkowic

Pozostałe inicjatywy zgłoszone do Konkursu w kategorii „Ekologia i Ochrona Środowiska”

- **Inicjatywa: „XX Wielkopolski Festiwal Kultury Łowieckiej”**
Realizator: Stowarzyszenie Inicjatywa Gorajska

Podjęte działania: W ramach inicjatywy zorganizowano XX Wielkopolski Festiwal Kultury Łowieckiej, który miał za zadanie upowszechnić wiedzę ekologiczną i łowiecką. W ramach Festiwalu odbyły się: wykład audytoryjny nt. biologii i ekologii jelenia, Wielkopolski Konkurs Sygnalistów Myśliwskich, koncert muzyki myśliwskiej, recital pieśni myśliwskiej i leśnej w wykonaniu zaproszonych chórów, pokaz psów ras myśliwskich oraz Ogólnopolski Konkurs Wabienia Jeleni.

Największy sukces projektu: Festiwal pokazał łowiectwo jako element działań ekologicznych, niezbędny w funkcjonowaniu lasów.

- **Inicjatywa: „Czyścimy Jezioro Dominickie”**
Realizator: Stowarzyszenie Przyjaciół Boszkowa

Podjęte działania: Od początku istnienia akcji celem nie jest tylko sprzątnięcie, ale zwrócenie uwagi na problem ekologiczny. Akcja „Czyścimy Jezioro Dominickie” działa cyklicznie, zawsze w jedną z ostatnich sobót maja. Dzięki dotychczasowym edycjom usuniętych zostało około 13,8 tony śmieci. W akcji uczestniczyło już 1060 osób na łądzie i 308 nurków. Uczestnicy akcji co roku przyjeżdżają z różnych rejonów Polski, szczególnie zaangażowani w akcję są nurkowie. Cechą charakterystyczną jest to, że każdy uczestnik otrzymuje związaną z wydarzeniem koszulkę.

Największy sukces projektu: Podczas akcji w 2014 zebrano ok. 1.800,00 kg śmieci! Zaangażowało się w nią wielu partnerów władz gminy, powiatu, a także mediów oraz przedsiębiorców leszczyńskich. Akcja będzie kontynuowana.

- **Inicjatywa: „Mazidla, pachnidla, smarowidla, czyli kosmetyki, które zrobisz w domu”**

Realizator: Stowarzyszenie Ziołowieś Pępowo

Podjęte działania: Projekt powstał w odpowiedzi na problem chorób skórnych w społeczności. Miał za zadanie przekazanie praktycznych porad dotyczących leczenia różnych schorzeń sposobami naturalnymi. W ramach projektu zorganizowano 4 warsztaty praktyczno-teoretyczne, na których odbiorcy projektu poznali m. in. ziołowe kosmetyki do zjedzenia, zawartość drogeryjnych kosmetyków czy zioła stosowane w pielęgnacji włosów.

Największy sukces projektu: Najważniejszym efektem projektu była popularyzacja nowego trendu w kosmologii, jakim jest wykorzystanie ziół i roślin w naturalny sposób pomagających nie tylko w wielu schorzeniach, ale także będących doskonałym sposobem na poprawę urody.

- **Inicjatywa: „Międzyszkolne Targi Ekologiczne”**

Realizator: Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Młodzi Aktywni

Podjęte działania: Każdego roku w Światowy Dzień Ziemi organizowana jest impreza na Bulwarze Nadwarciańskim w Koninie, podczas której uczestnicy maszerują z hasłami nawiązującymi do ochrony środowiska. W trakcie wydarzenia organizowane są także takie działania jak pchli targ, konkursy ekologiczne na rozstawionej scenie czy edukacja dotycząca segregacji śmieci.

Największy sukces projektu: Największym sukcesem projektu jest zwiększenie wiedzy oraz świadomości ekologicznej wśród dzieci z różnych szkół.

